

Využití simulací k vzdělání a hodnocení horských průvodců

Michal Lollok

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal Lollok**
Osobní číslo: **L21762**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Využití simulací k vzdělání a hodnocení horských průvodců**

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretický vstup do dané problematiky.
2. Analyzujte a zhodnotte současný systém využití simulací ve vzdělávání horských průvodců a průvodkyň.
3. Na základě zjištěných poznatků navrhnete a formulujete doporučení pro efektivnější využití simulací při výuce a hodnocení.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. DRAHANSKÁ, Petra. *Učení prožitkem: jak postavit vaše rozvojové, výchovné a vzdělávací programy na prožitku*. Gymnasium, 2020. ISBN 978-80-270-8093-9.
2. *Manuál alpinismu: léto: Základní znalosti – VHT – lezení – alpinismus*. Česká republika: UIAA – Petzl Foundation – Český spolek horských průvodců, 2020.
3. SÝKORA, Jan. *Výukové simulace v ochraně obyvatelstva*. Vedoucí Svoboda, Petr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva, 2017.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Robert Pekaj**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3.5.2024

Jméno a příjmení studenta: Michal Lollok

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá vzděláváním horských průvodců / horských průvodkyň. Teoretická část zkoumá kvalifikace, standardy a akreditovaná zařízení, a také různé pedagogické metody včetně simulovaných cvičení a zážitkové pedagogiky. Praktická část zkoumá účinnost živých simulací při výcviku a hodnocení horských průvodců, přičemž výsledky ukazují, že tato metoda je nejúčinnější.

Na základě zjištění, že chybí jednotný soubor simulací pro mimořádné události, autor navrhl katalog dvanácti typových simulací a osnovu scénáře simulací. Tento katalog má být začleněn do vzdělávacího systému Českého spolku horských průvodců a může posloužit jako základ pro metodické příručky pro instruktory a hodnotitele.

Navržený přístup má potenciál zvýšit bezpečnost v horském terénu a snížit riziko nehod, což přispívá k pozitivnější zkušenosti pro klienty horských profesionálů a snižuje potřebu zásahu integrovaného záchranného systému.

Klíčová slova: horský průvodce, model, výuka, vzdělání, simulace

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the training of mountain leaders. The theoretical part examines qualifications, standards and accredited bodies, as well as different pedagogical methods, including simulated exercises and experiential pedagogy. The practical part examines the effectiveness of live simulations in training and assessing mountain leaders, with results showing that this method is the most effective.

Based on the finding that there is a lack of a unified set of simulations for emergencies, the author proposes a catalogue of twelve types of simulations and an outline of simulation scenarios. This catalogue is to be incorporated into the educational system of the Czech Mountain Leaders Association and can serve as a basis for methodological manuals for instructors and assessors.

The proposed approach has the potential to increase safety in the mountains, reduce the risk of accidents, contribute to a more positive experience for the clients of mountain professionals and reduce the need for intervention by the integrated rescue system.

Keywords: mountain leader, model, teaching, training, simulation

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat panu Ing. Jakubu Rakovi, Ph.D., za inspiraci a podporu při mnou zvoleném tématu bakalářské práce, a především vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Robertu Pekajovi, MPA za cenná doporučení, trpělivost, rady a celkovou podporu při samotné tvorbě.

Děkuji rodině, především dětem za podporu po celou dobu studia. Poděkování patří všem kamarádům a kolegům ze studijního oboru.

Citáty:

„Úspěch začíná odvahou“.

Tomáš Baťa

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
1.1 ČESKÝ SPOLEK HORSKÝCH PRŮVODCŮ	11
1.2 UNION OF INTERNATIONAL MOUNTAIN LEADER ASSOCIATIONS.....	13
1.3 UNION INTERNATIONALE DES ASSOCIATIONS D'ALPINISME.....	14
1.4 UNION INTERNATIONALE DE ASSOCIATIONS DE GUIDES DE MONTAGNE	15
1.5 HORSKÝ PRŮVODCE	16
1.6 MEZINÁRODNÍ HORSKÝ PRŮVODCE UIMLA	17
1.7 SYSTÉM	19
1.8 MODEL	19
1.9 SIMULACE	20
1.10 ŽIVÉ SIMULACE	21
1.11 VIRTUÁLNÍ SIMULACE	23
1.12 KONSTRUKTIVNÍ SIMULACE	24
1.13 SCÉNÁŘ.....	24
2 PEDEGOGICKÉ METODY VZDĚLÁVÁNÍ	26
2.1 ZÁŽITKOVÁ PEDAGOGIKA.....	26
2.2 SCÉNÁŘE ZALOŽENÉ NA REÁLNÝCH UDÁLOSTECH	27
2.3 SIMULOVANÁ CVIČENÍ A MISE	28
2.4 ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ.....	29
3 CÍLE PRÁCE A POUŽITÁ METODIKA	31
3.1 CÍLE PRÁCE	31
3.2 POUŽITÉ METODY	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VYUŽITÍ SIMULACÍ V RÁMCI VZDĚLÁNÍ A HODNOCENÍ HP	35
5.1 ŽIVÁ SIMULACE	35
5.1.1 Realističnost	35
5.1.2 Interaktivita a praktický výcvik	35
5.1.3 Bezpečnost	35
5.2 VIRTUÁLNÍ SIMULACE	36
5.3 VIRTUÁLNÍ REALITA.....	37
5.4 SIMULAČNÍ SOFTWARE	38

5.4.1	Plánování tras	39
5.4.2	Zdravotní pomoc	39
5.4.3	Volání zdravotní pomoci.....	39
6	NÁVRHY A DOPORUČENÍ	40
7	NÁVRH OSNOVY SCÉNÁŘE	42
8	NÁVRHY TYPOVÝCH SIMULACÍ	43
8.1	AGRESIVNÍ CHOVÁNÍ – NÁVYKOVÁ LÁTKA	44
8.2	LAVINOVÁ NEHODA	45
8.3	PORANĚNÍ PRŮVODCE.....	46
8.4	PSYCHICKÉ ONEMOCNĚNÍ KLIENTA	47
8.5	SRÁŽKA S CYKLISTOU	48
8.6	SRÁŽKA S LYŽAŘEM	50
8.7	TONUTÍ V HORSKÉM JEZEŘE	51
8.8	ZÁSAH BLESKEM	52
8.9	ZRANĚNÍ VÍCE OSOB	53
8.10	ZRANĚNÝ KLIENT PO PÁDU	54
8.11	ZTRACENÝ KLIENT	55
8.12	ZTRACENÍ V TERÉNU	56
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64

ÚVOD

Vzdělávání horských průvodců je klíčovým prvkem pro zajištění bezpečnosti a kvality služeb v horském prostředí. Horský terén je specifické prostředí, které vyžaduje nejen hluboké technické znalosti a fyzickou zdatnost, ale také schopnost efektivního vedení skupin a rychlé rozhodování v krizových situacích.

Tato bakalářská práce si klade za cíl prozkoumat současný stav využití simulací v rámci vzdělání a hodnocení horských průvodců / horských průvodkyň a navrhnout inovativní přístupy k posílení jejich kompetencí.

V teoretické části práce je zkoumána široká škála témat, která zahrnují základní koncepty vedení v horském terénu, požadavky na odbornou kvalifikaci, vzdělávací standardy a akreditovaná zařízení. Dále se tato část zabývá různými pedagogickými metodami, které se používají ve výcviku, a jejich efektivitou. Klíčovým prvkem je zde zkoumání role simulací a zážitkové pedagogiky, které hrají stále významnější roli ve vzdělávání a hodnocení.

Praktická část práce se zaměřuje na analýzu efektivity živých simulací při vzdělání a hodnocení horských průvodců. Cílem je zjistit, jaký dopad mají tyto simulace na dovednosti a schopnosti průvodců a jaké metody jsou nejúčinnější pro jejich rozvoj. Zvláštní pozornost je věnována také ekonomickým aspektům, neboť náklady spojené s výcvikem jsou pro mnoho organizací klíčovým faktorem.

Práce vychází z premisy, že efektivní vzdělání a hodnocení horských průvodců jsou zásadní pro zajištění bezpečnosti a spokojenosti klientů. Proto jsou simulace považovány za důležitý nástroj, který může nejen zvýšit bezpečnost, ale také přispět ke standardizaci výcviku a hodnocení.

Na základě analýzy současného stavu autor práce navrhuje vytvoření jednotné šablony scénáře živých simulací a katalogu typových simulací, které pokrývají mimořádné události spojené s touto horskou profesí. Úvodní část práce také naznačuje, že výzkum v oblasti vzdělávání je důležitý nejen pro zajištění bezpečnosti v horách, ale také pro podporu udržitelného rozvoje tohoto odvětví. Výsledky práce mohou sloužit jako základ pro budoucí vývoj metodik a standardizaci výcviku, což by mohlo mít pozitivní dopad na celkovou kvalitu služeb poskytovaných horskými průvodci a průvodkyněmi.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

V této kapitole jsou autorem práce uvedeny a vymezeny základní pojmy pro seznámení s problematikou v oblasti vzdělávání a hodnocení horských profesionálů.

1.1 Český spolek horských průvodců

Český spolek horských průvodců (dále ČSHP) je dobrovolné, nezávislé, nepolitické a neziskové profesní sdružení certifikovaných horských průvodců / horských průvodkyň (dále HP). Reprezentuje a chrání zájmy horských průvodců na národní i mezinárodní úrovni. (Český spolek horských průvodců, 2024)

Obrázek 1 - Logo ČSHP. (horskypruvodce.cz © 2024)

Důležitá fakta organizace:

- Jediná národní organizace sjednocující kvalifikované HP.
- Členy mohou být pouze kvalifikovaní HP, kteří mají státem, nebo mezinárodně akreditované vzdělání.
- Dohlíží na organizaci, hodnocení vzdělání a udílení licence UIMLA v České republice.
- Je jediným národním nositelem licence „Mezinárodní horský průvodce UIMLA“ (dále IML – International Mountain Leader).

Mezinárodní horský průvodce UIMLA a mezinárodní horský vůdce UIAGM jsou jediné mezinárodně uznávané kvalifikace pro práci v horských oblastech celého světa.

ČSHP na národní úrovni:

- Zastupuje horské průvodce ve vztazích s orgány státní správy, samosprávy či jinými subjekty působícími na vnitrostátní úrovni.
- Pořádá odborné vzdělání, kurzy a semináře pro profesionály i širokou veřejnost.
- Realizuje vzdělávací program, který jeho absolventům umožní získat titul mezinárodního horského průvodce (IML).
- Informuje své členy o aktualitách z oboru a poskytuje svým členům právní a jiné poradenství.
- Zajišťuje pro své členy benefity v podobě preferenčního zacházení ve vztazích s mnoha partnery ČSHP.
- Pořádá společenské akce pro své členy i širokou veřejnost.
- Podílí se na tvorbě bezpečnostních standardů a úpravách legislativy vedoucích k zavedení pravidel, které mají vliv na bezpečnost klientů v horách.
- Spolupracuje s partnerskými profesními organizacemi sdružujícími osoby vykonávající horská povolání, např. s Českou asociací horských vůdců, Asociací lanové dopravy ČR, EDUSKI ČR a Českou asociací canyoningu.
- Spolupracuje s ostatními profesními subjekty cestovního ruchu (Asociace průvodců ČR, Asociace cestovních kanceláří ČR, Česká unie cestovního ruchu).

ČSHP na mezinárodní úrovni:

- Je členem Unie asociací mezinárodních horských průvodců (UIMLA), reprezentuje české horské průvodce v této organizaci a přímo se podílí na její činnosti.
- Je členem International Mountaineering and Climbing Federation (UIAA), reprezentuje české horské průvodce v této organizaci a přímo se podílí na její činnosti.
- Zastupuje české horské průvodce ve spolupráci s jinými národními asociacemi horských průvodců a ve vztazích s dalšími mezinárodními organizacemi.

Jednota, odbornost, kvalita, bezpečnost. Tato čtyři slova asi nejlépe vystihují cíle ČSHP.

Odkaz na webovou prezentaci: <https://www.horskypruvodce.cz>

1.2 Union of International Mountain Leader Associations

Union of International Mountain Leader Associations / Unie asociací mezinárodních horských průvodců (dále UIMLA) je mezinárodní nestátní organizace, která sdružuje a zastupuje národní asociace profesionálních horských průvodců z více než 30 zemí světa s cca. 4000 členy.

Obrázek 2 - Logo UIMLA. (uimla.org © 2024)

UIMLA byla založena v roce 2004, avšak navázala na činnost Komise Evropských horských průvodců, která existovala od roku 1989. UIMLA převzala od Komise Evropských průvodců kvalifikační standard stanovený v dokumentu s názvem Standard / Platforma Společenství pro podmínky přístupu k povolání Evropského horského průvodce a pro jeho výkon, který je součástí Dohody z Chamonix uzavřené dne 16. prosince 1992 mezi Komisí evropských horských průvodců a Komisí evropských horských vůdců.

Hlavním posláním je zlepšovat úroveň a kvalifikaci v oboru horského průvodcovství a pohybu osob v horském terénu. UIMLA funguje jako hlavní autorita pro certifikaci a uznávání horských průvodců na mezinárodní úrovni. (Český spolek horských průvodců, 2024)

Základní cíle UIMLA

- Reprezentovat a propagovat povolání mezinárodního horského průvodce (IML).
- Pečovat o aktualizaci kvalifikačního standardu mezinárodního horského průvodce.

- Dosáhnout, aby odborná kvalifikace mezinárodního horského průvodce byla v Evropské unii harmonizována na základě standardu stanoveného UIMLA.
- Šířit myšlenku mezinárodního horského průvodce a podporovat jeho zájmy ve vztazích s národními asociacemi horských průvodců, nestátními mezinárodními organizacemi jiných horských povolání, jakož i ve vztazích se státními mezinárodními organizacemi, zejména ve vztazích s Evropskou unií.

Organizace přijímá a uznává různé národní organizace horských průvodců, čímž podporuje růst profesionálních standardů a rozvoj této oblasti.

UIMLA klade důraz na podporu bezpečnosti a environmentálního uvědomění při aktivitách v horském prostředí. Kromě toho pomáhá definovat a udržovat mezinárodní normy pro vzdělávání a výcvik horských průvodců, což přispívá ke zvyšování jejich dovedností a kvalifikace při vedení skupin a expedic v horách.

UIMLA hraje klíčovou roli při podpoře bezpečnosti, etických hodnot a profesionálního vývoje v oblasti povolání horský průvodce po celém světě.

V České republice zastupuje organizaci Český spolek horských průvodců, který provádí realizaci vzdělání dle mezinárodního standardu.

Odkaz na webové prezentace

- Český spolek horských průvodců: <https://www.horskypruvodce.cz>
- UIMLA: <https://www.uimla.org>

1.3 Union internationale des associations d'alpinisme

Union Internationale des Associations d'Alpinisme / Mezinárodní unie horolezeckých asociací (dále UIAA) je mezinárodní organizace, která sdružuje a zastupuje horolezecké a alpinistické asociace ze všech koutů světa.

UIAA sdružuje 80 organizací v 50 zemích s cca 2,5 miliony členů.

Hlavním cílem je podporovat a propagovat horolezectví, alpinismus a další horské sporty na globální úrovni, přičemž klade důraz na bezpečnost, udržitelnost a etiku v těchto aktivitách.

UIAA je zodpovědná za stanovování mezinárodních standardů a pravidel pro horolezce a alpinisty. Tato pravidla se týkají bezpečnostních postupů, vzdělávacích standardů, etických kodexů, ochrany přírody a ochrany životního prostředí ve vysokohorských oblastech.

Obrázek 3 - Logo UIAA. (theuiaa.org © 2024)

Organizace také zajišťuje spolupráci mezi různými národními horolezeckými asociacemi a federacemi, aby podpořila výměnu zkušeností a informací. UIAA se aktivně zapojuje do mezinárodního horolezeckého a alpinistického společenství a spolupracuje s různými mezinárodními organizacemi, vládami a nevládními organizacemi, aby podpořila bezpečnostní a ekologické iniciativy ve vysokohorských oblastech. Organizace také uděluje různá uznání a ocenění za výjimečné horolezecké úspěchy a přínosy k rozvoji horských sportů. UIAA hraje klíčovou roli v propagaci a ochraně horských prostředí a podporuje horolezectví a alpinismus na celosvětové úrovni.

Český spolek horských průvodců je členskou organizací UIAA a realizuje vzdělání horských profesionálů dle mezinárodních standardů UIAA.

Odkaz na webovou prezentaci UIAA: <https://www.theuiaa.org>

1.4 Union Internationale de Associations de Guides de Montagne

Union Internationale de Associations de Guides de Montagne / Mezinárodní federace asociací horských vůdců (dále UIAGM) je mezinárodní organizace, která sdružuje horské vůdce s mezinárodní licencií.

Obrázek 4 - Logo UIAGM. (ifmga.info © 2024)

Členy jsou národní asociace profesionálních horských vůdců. Jediným zástupcem v České republice je Česká asociace horských vůdců. UIAGM byla založena v roce 1965 horskými vůdci z Rakouska, Švýcarska, Itálie a Francie. V současné době sdružuje více než 20 národních asociací ze zemí Evropy, Asie, severní a jižní Ameriky a Oceánie. (Český spolek horských průvodců, 2024)

Licenci horského vůdce UIAMG vlastní téměř 6 000 horských vůdců.

Odkazy na webové prezentace:

- Česká asociace horských vůdců: <https://www.horskyvudce.com>
- UIAGM: <https://ifmga.info>

1.5 Horský průvodce

Horský průvodce / horská průvodkyně (HP) je kvalifikovaná osoba pověřená zajištěním bezpečného pohybu jednotlivců i skupin v horském terénu.

HP doprovází jednotlivce nebo skupiny v horském prostředí v letním i zimním období, s výjimkou terénů, v nichž postup vyžaduje použití horolezecké techniky, horolezeckých pomůcek a materiálu.

Pracovní činnosti dle Národní soustavy povolání České republiky

- Organizační zajišťování a příprava horských programů.
- Provádění odborného výkladu o horské trase a vedení skupiny v horském terénu.
- Zajišťování poradenství v oblasti horské turistiky.
- Půjčování a kontrola vhodné výzbroje a výstroje.
- Poskytování zdravotní pomoci.
- Tvorba a zpracování popisu horské trasy včetně výškového profilu.
- Volba bezpečného terénu a tempa s ohledem na přírodní a klimatické podmínky a fyzické možnosti skupiny.
- Čtení topografických a geografických map.

HP vede klienty, jednotlivce i skupiny v horském terénu. Je vybaven teoretickými znalostmi i praktickými dovednostmi, které jsou nezbytné pro vedení skupin či jednotlivců v horském terénu v zimních i letních podmínkách.

Může působit jako průvodce horských zájezdů organizovaných cestovními kancelářemi, ale také nabízet své služby soukromě.

1.6 Mezinárodní horský průvodce UIMLA

Mezinárodní horský průvodce / International mountain leader (dále IML) je osoba, která byla vyškolená a hodnocena podle náročných požadavků mezinárodní organizace UIMLA.

Tyto požadavky jsou specifikovány v dokumentu nazvaném „Standard pro přístup a výkon povolání mezinárodního horského průvodce“ (dále Standard UIMLA).

IML je profesionál s důkladnými znalostmi horského prostředí, technickými dovednostmi a fyzickými schopnostmi vést a vzdělávat klienty v horách po celém světě.

Hlavním účelem horského průvodce IML je pomáhat lidem při objevování a zkoumání hor, přírodního a kulturního prostředí hor, a to i prostřednictvím environmentálního vzdělávání a výchovy, znalostí a technických dovedností a zároveň udržovat bezpečnost skupiny a jednotlivců. IML disponuje rozmanitými dovednostmi a zkušenostmi, které mu umožňují působit v jakémkoli ročním období, v jakýchkoli povětrnostních podmínkách a v horských pásmech po celém světě.

Jednotliví IML z každé členské organizace mezinárodní unie UIMLA musí dodržovat pravidla stanovená předpisem pro další vzdělání – Průběžný profesní rozvoj (Continuing Professional Development).

Pouze kvalifikovaný mezinárodní horský průvodce má odznak a licenci organizace UIMLA.

Obrázek 5 - Odznak UIMLA. (deepwild.com © 2024)

Základní dovednosti IML:

- Anatomie a fyziologie (pohyb ve vyšších nadmořských výškách).
- Bezpečný pohyb v horském terénu a při překonávání vodních toků.
- Dovednosti pohybu v zimním horském terénu.
- Dovednosti pohybu ve zledovatělém terénu.
- Fyzické schopnosti a pohybové dovednosti pro pohyb v horách.
- Navigace a plánování.
- Organizace a realizace vícedenních aktivit, treků a expedic.
- Počasí v horách.
- Porozumění horskému prostředí.
- Právní a ekonomické aspekty související s touto profesí.
- První pomoc a záchrana.
- Přežití v horách a bivakování.
- Řízení cestovních rizik, řešení mimořádných událostí a hlášení incidentů.
- Řízení skupiny a vedení.
- Udržitelnost v horské turistice, povědomí o životním prostředí a minimální dopadu.
- Výuka technických dovedností a používání bezpečnostního vybavení.
- Výuka znalostí o životním prostředí.

Standard UIMLA definuje tyto klíčové aspekty:

- **Odborný výcvik:** UIMLA stanovuje minimální požadavky na odborný výcvik horských průvodců. To zahrnuje výcvik ve výše uvedených klíčových dovednostech nezbytných pro toto povolání. Horský průvodce je povinen absolvovat definované výcvikové kurzy nebo workshopy, které UIMLA považuje za důležité pro rozvoj dovedností a znalostí.
- **Praxe:** UIMLA vyžaduje, aby horský průvodce měl dostatečnou praxi vedení expedic v horách. Toto zahrnuje určitý počet výprav, složitost tras a typy horských prostředí.

- **Teoretické znalosti:** UIMLA vyžadují, aby horský průvodce měl solidní teoretické znalosti v oblasti horského vedení, bezpečnosti v horách, navigace, meteorologie a dalších relevantních tématech.
- **Zkoušky a hodnocení:** Po absolvování výcviku a praxe musí horský průvodce absolvovat zkoušky a být hodnocen nezávislými hodnotiteli, kteří posoudí jeho dovednosti, znalosti a schopnosti.
- **Etický kodex:** Horský průvodce musí dodržovat etický kodex, který stanovuje standardy chování a etiky v rámci horského průvodcovství, včetně ohledu na bezpečnost klientů a ochranu přírody.
- **Průvodcovská licence:** Po splnění všech požadavků a úspěšném absolvování zkoušek a hodnocení obdrží horský průvodce licenci UIMLA, která mu umožňuje legálně provádět horské expedice a vedení v horských oblastech celého světa.

Standardy UIMLA jsou navrženy tak, aby zajistily, že horští průvodci mají dostatečné dovednosti, znalosti a zkušenosti k tomu, aby mohli bezpečně vést skupiny v horách a zároveň respektovali přírodu a prostředí, ve kterém pracují.

Tyto standardy také pomáhají klientům najít kvalifikované horské průvodce, kteří jim poskytnou bezpečný a informovaný zážitek z horského vedení. (Union of International Mountain Leader Associations)

Standardy definují zapojení živých simulací do výuky a hodnocení budoucích horských profesionálů.

1.7 Systém

Systém je abstraktní nebo reálný soubor vzájemně propojených prvků nebo komponent, které spolu interagují a ovlivňují se. Systém může existovat v různých oblastech, například v technice, ekonomii, biologii nebo managementu.

V kontextu simulací se systémem rozumí něco, co se snažíme modelovat nebo simulovat, aby bylo možné studovat jeho chování a vývoj v různých situacích.

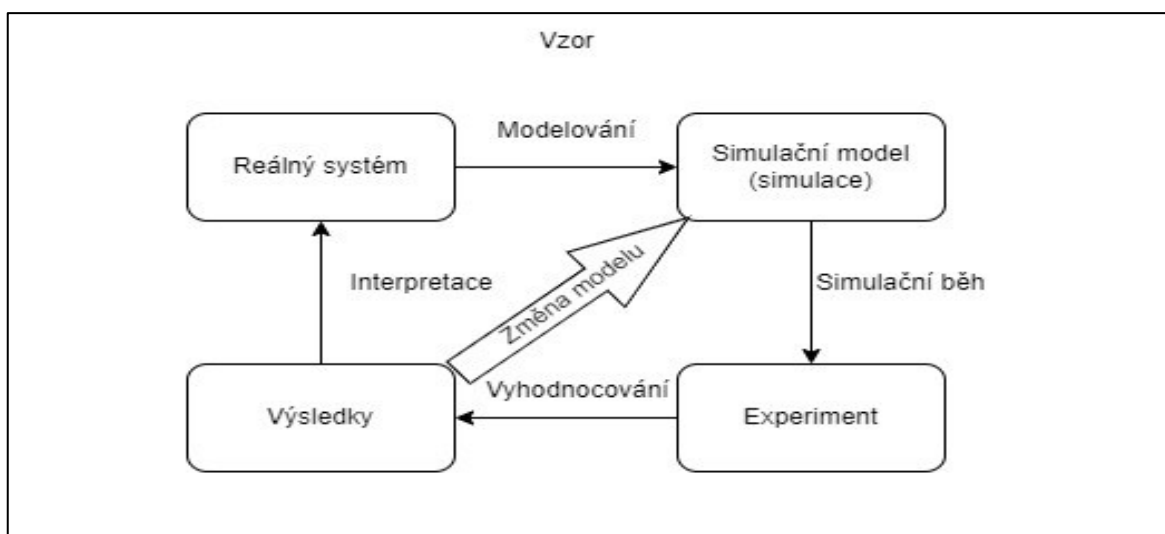
1.8 Model

Model je zjednodušený popis nebo reprezentace systému, který má za cíl zachytit klíčové charakteristiky a vztahy mezi prvky systému. Model může být matematický, grafický, fyzický nebo softwarový. (Pelánek, 2011)

Slouží k simulaci chování systému za různých podmínek nebo scénářů. Modely umožňují analyzovat, předvídat a testovat různé aspekty systému bez nutnosti provádět reálné experimenty.

V kontextu simulací se "systém a model" spojují tak, že model je vytvořen tak, aby co nejpřesněji reprezentoval chování a vlastnosti systému.

Tímto způsobem můžeme simulací testovat různé scénáře a experimenty na modelu systému a získat tak cenné poznatky bez potřeby manipulace se skutečným systémem. Modely mohou být použity k analýze a optimalizaci systémů v různých oblastech.

Obrázek 6 - Simulační diagram. (Dlouhý, 2019)

1.9 Simulace

Simulace je odvozena od slova simulovat, jde tedy o proces, kdy se snažíme napodobit reálný jev, jedná se o obdobný průběh jako při reálném procesu tak jako by se nejednalo o předem plánovanou akci.

Smyslem simulace jsou nejdůležitější výsledky, které jsou přínosem pro možná opatření či zlepšení v reálném jevu.

Při simulaci se meze nekladou, a je možné různými způsoby experimentovat a daný systém testovat a pozorovat jeho chování.

Bez simulace je téměř nemožné otestovat funkčnost systému, lze tedy říci, že každý systém je před spuštěním nutné otestovat právě zmíněnou simulací. (Dlouhý, 2019).

Základní dělení výcvikových simulací by se však dalo shrnout do tří druhů, a to do virtuální, konstruktivní a živé simulace. (Baxa a kol., 2018).

Představení jednotlivých simulací:

1. **Živé simulace.** Kde reální jednotlivci využívají simulovaného nebo "nepřirozeného" zařízení ve skutečném prostředí.
2. **Virtuální simulace.** Kde reální jednotlivci využívají simulovaného vybavení ve virtuálním prostředí čili virtuální realitě.
3. **Konstruktivní simulace.** Kde jednotlivci používají simulované vybavení v nereálném prostředí – zde je vše simulováno.

1.10 Živé simulace

Živá simulace se často používá jako termín, který označuje simulaci, která zahrnuje skutečné lidi a interakce v reálném světě, často v rámci výcviku, tréninku nebo experimentu.

Tato forma simulace je prováděna s cílem napodobit určité situace nebo události za účasti živých účastníků a zahrnuje praktické, praktické kroky.

Obrázek 6 - Zasypaný simulant při simulaci lavinové nehody. (vlastní, 2023)

Živá simulace je založena na principu využití reálného prostředí. Samotní cvičící se fyzicky účastní simulace, kde je využito skutečného prostředí nebo jeho modelu, ve kterém probíhá veškerá činnost. Oproti virtuální či konstruktivní simulaci zde není použito počítačově vytvořeného prostředí. (Oulehlová, 2017)

Obrázek 7 - Simulace život ohrožujícího poranění. (vlastní, 2023)

Příklady živých simulací:

- **Lékařské simulace:** Lékaři, zdravotní sestry a další zdravotničtí pracovníci mohou provádět živé simulace k tréninku diagnostických a léčebných postupů, přičemž pacienti jsou buď živí herci nebo simulované patientské modely.
- **Simulace výcviku vojenství:** Vojenské jednotky mohou provádět živé simulace vojenských operací, aby trénovaly taktiku, strategii a komunikaci v rámci bojových scénářů.
- **Simulace záchranných operací:** Záchrané týmy a složky IZS mohou provádět živé simulace mimořádných událostí, jako jsou požáry, zemětřesení nebo povodně, aby trénovali své dovednosti a reakce v reálném prostředí.

- **Obchodní simulace:** V oblasti obchodního vzdělávání mohou živé simulace napodobovat obchodní situace a rozhodování za účasti reálných manažerů a zaměstnanců.
- **Simulace krizového řízení:** Vládní organizace a krizové týmy provádějí živé simulace různých typů krizových situací, aby se připravily na řízení a řešení mimořádných událostí.

Živé simulace mají tu přednost, že účastníkům poskytují možnost cvičení a reálných interakcí, což přispívá k lepší reakci na stresové situace a zdokonalení dovedností. Tento typ simulací se často používá jako příprava na situace, které by v reálném světě mohly znamenat vážné ohrožení lidských životů nebo majetku. (Oulehlová, 2017)

1.11 Virtuální simulace

Virtuální simulace je proces nebo technika vytvářející simulaci reálného světa nebo situace v počítačovém, digitálním nebo virtuálním prostředí.

Toto virtuální prostředí může být vytvořeno pomocí speciálního software a hardwaru a umožňuje uživatelům interagovat se simulovaným světem, jako by byl reálný, i když ve skutečnosti existuje pouze v počítači nebo virtuální realitě.

Hlavní rysy virtuální simulace zahrnují:

- **Digitální reprezentace:** Virtuální simulace vytváří digitální reprezentaci reálného světa, objektů nebo situací. Tyto digitální modely mohou obsahovat vizuální, auditivní a dokonce haptické (dotykové) prvky.
- **Interaktivita:** Uživatelé virtuální simulace mohou interagovat s prostředím a objekty v simulaci. To znamená, že mohou provádět akce, rozhodovat se a pozorovat odezvu virtuálního světa na jejich činnosti.
- **Reálný čas nebo asynchronní režim:** Virtuální simulace může být v reálném čase, což znamená, že uživatelé vnímají okamžitou odezvu na své akce, nebo asynchronní, kdy jsou akce prováděny v určitém časovém rámci bez okamžité reakce.
- **Různé aplikace:** Virtuální simulace se používá v mnoha oblastech, včetně vzdělávání, průmyslu, zdravotnictví, vojenství, zábavy a dalších. Může sloužit k tréninku, výzkumu, vytváření, zábavě nebo diagnostice.

Příklady virtuálních simulací zahrnují virtuální reality (VR), počítačové hry, simulátory letu, lékařské simulace, architektonické vizualizace a mnoho dalších. Tyto technologie umožňují uživatelům zkoumat, trénovat nebo provádět činnosti v bezpečném a kontrolovaném virtuálním prostředí, které simuluje reálné situace.

1.12 Konstruktivní simulace

Konstruktivní simulace je typem simulace, která modeluje systémy a jejich interakce na vyšší úrovni abstrakce, často bez fyzické nebo grafické reprezentace. Tento druh simulace je často využíván v různých oblastech, jako je armáda, logistika, výzkum nebo rozhodovací procesy, kde je klíčové pochopit dynamiku systémů a jejich chování při různých scénářích.

V konstruktivní simulaci se simuluje chování celých systémů, organizací nebo procesů, obvykle prostřednictvím matematických nebo logických modelů. Na rozdíl od virtuální simulace, která se zaměřuje na vizuální nebo fyzické znázornění, konstruktivní simulace spoléhá na data, pravidla a algoritmy k predikci výsledků nebo chování systémů.

Například v armádních aplikacích se konstruktivní simulace využívá k simulaci vojenských operací nebo strategií na úrovni jednotek, brigád nebo celých armád, což umožňuje testovat různé scénáře, aniž by bylo nutné provádět fyzické cvičení.

Výsledky konstruktivní simulace jsou často využívány k analýze, plánování, rozhodování nebo jako základ pro další simulace.

Pro představu se dá o konstruktivní simulaci hovořit jako o hře, kdy se na celou scénérii díváme z ptáčích perspektivy (podobné strategické hře na počítači), kde každý hráč ovládá více jednotek. Jednoduše řečeno, simulovaní lidé ovládají simulované prostředky v simulovaném prostředí (Oulehlová, 2017).

1.13 Scénář

Scénář v rámci simulace je předem připravený plán nebo příběh, který určuje, jaká situace nebo událost se bude v simulaci odehrávat.

Scénář definuje cíle, úkoly, postavy a události, které budou součástí simulace, a slouží jako rámec pro interakci účastníků s prostředím simulace.

Scénář je důležitým prvkem pro dosažení konkrétních vzdělávacích nebo tréninkových cílů v živých simulacích. Pomáhá zajistit, že účastníci budou vystaveni určitým situacím, které mají prověřit jejich dovednosti, rozhodování a schopnost řešit problémy.

Scénáře mohou být použity v různých kontextech, včetně vzdělávání, vojenského tréninku, zdravotního výcviku, podnikového školení a dalších.

Scénáře mohou být jednoduché nebo složité a mohou zahrnovat různé úrovně komplexity. V některých případech mohou být scénáře pečlivě připraveny a plánovány s důrazem na detaily, zatímco v jiných situacích mohou být simulace více interaktivní a reagovat na akce účastníků.

V průběhu simulace se účastníci snaží reagovat na události a situace podle scénáře a dosáhnout stanovených cílů. Po dokončení simulace obvykle následuje zpětné hodnocení, kde se hodnotí, co bylo dosaženo a jakým způsobem lze výsledky použít k vylepšení dovedností a rozhodovacího procesu účastníků.

2 PEDEGOGICKÉ METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Při vzdělávání a hodnocení horských profesionálů se využívá kombinace zážitkové pedagogiky a specifických simulací, které odpovídají daným scénářům.

Zážitková pedagogika zahrnuje interaktivní a praktické metody výuky, které umožňují účastníkům získat přímou zkušenost s terénem a situacemi, se kterými se mohou setkat při práci v horách.

Simulace přidávají další úroveň realismu tím, že umožňují profesionálům procvičovat reakce na různé nouzové situace nebo náročné úkoly v kontrolovaném prostředí. Tato kombinace poskytuje komplexní přístup k výcviku, který pomáhá horským profesionálům získat dovednosti a zkušenosti potřebné pro bezpečnou a efektivní práci v náročném horském prostředí.

2.1 Zážitková pedagogika

Zážitková pedagogika je pedagogický přístup, který klade důraz na učení se skrze osobní zkušenost a přímý prožitek.

Tento přístup zdůrazňuje aktivní účast jednotlivce, jeho zapojení do konkrétních situací a zkušeností, které mu umožňují nejen získat nové znalosti, dovednosti a dojmy, ale také se lépe poznat a rozvíjet své osobní schopnosti a sociální dovednosti. (Drahanská, 2020)

Zážitková pedagogika – učení prožitkem má tři kroky:

1. **Záměr.** Je vědomá volba rozvojových cílů.
2. **Program.** Je vědomá volba takového programového prostředku, který co nejlépe vyvolá kýžené prožitky.
3. **Reflexi.** Je vědomá transformace prožitků na zkušenosti. (Drahanská, 2020)

Klíčové prvky zážitkové pedagogiky:

- **Prožitek:** Jednotlivec se učí prostřednictvím skutečného prožitku a aktivní účasti na konkrétních činnostech nebo situacích. Zážitky jsou často fyzické, emocionální nebo sociální.
- **Reflexe:** Po skončení zážitku je důležité, aby jednotlivec promýšlel, co se stalo, co se naučil a jaké to má dopady na jeho chování a myšlení. Reflexe pomáhá učiteli nebo facilitátorovi provázet jednotlivce přes proces učení.

- **Praxe a experimentace:** Zážitková pedagogika podporuje experimentaci a zkoušení nových věcí. Jednotlivec má příležitost v praxi vyzkoušet nové dovednosti a koncepty.
- **Interakce a spolupráce:** Mnoho zážitkových aktivit zahrnuje spolupráci s ostatními. To podporuje rozvoj sociálních dovedností, komunikace a týmové práce.
- **Přenos do každodenního života:** Zážitková pedagogika se snaží zajistit, aby získané dovednosti a znalosti byly aplikovatelné v každodenním životě jednotlivce.

Tento pedagogický přístup pomáhá jednotlivcům a skupinám získávat zkušenosti, rozvíjet se a efektivněji se učit skrze osobní angažovanost a reflektování. (Gintel, Jirásek, 2013)

2.2 Scénáře založené na reálných událostech

Scénáře založené na reálných událostech jsou výukové a tréninkové nástroje, které se zakládají na skutečných historických nebo aktuálních událostech, aby umožnily účastníkům prožít a analyzovat tyto situace.

Tvorba simulací na základě skutečných incidentů nebo případů představuje mimořádně efektivní metodu vzdělávání, zejména v oblasti, kde je bezpečnost a schopnost rychle reagovat na reálné situace kritická. (Švamberk Šauerová, 2013)

Tato metoda nabízí několik důležitých výhod, které výrazně přispívají k rozvoji dovedností a schopností horských průvodců.

Simulace založené na reálných incidentech umožňují průvodcům konfrontovat se s autentickými problémy a výzvami, které se mohou během horských expedic vyskytnout. Tímto způsobem mají možnost se seznámit s různými situacemi, které vyžadují okamžitou reakci, a to v bezpečném prostředí simulace.

Tato praxe vytváří silný rámec pro jejich budoucí reálné zkušenosti, což může přispět k vyšší úrovni sebejistoty a připravenosti.

Důležitou součástí této metody je také zdůraznění učení se z chyb. Během simulace mají průvodci možnost experimentovat s různými přístupy k řešení problémů, a to bez rizika skutečných negativních důsledků.

Pokud některý přístup selže, mohou okamžitě reflektovat nad svými rozhodnutími a strategiemi a hledat způsoby, jak situaci zlepšit. Tento cyklus zkoušení a chybení umožňuje průvodcům neustále se zdokonalovat a růst jako profesionálové.

Rovněž se tato metoda opírá o rozvoj rozhodovacích dovedností. HP jsou v simulacích konfrontováni s rozhodnutími, která mají velký vliv na průběh a bezpečnost expedice.

Toto jim umožňuje procvičovat svou schopnost rychlého a informovaného rozhodování v podmínkách stresu a nejistoty, což je klíčovým prvkem pro úspěch v jejich povolání.

Celkově lze říct, že tvorba simulací založených na reálných incidentech je významným prostředkem pro výuku a rozvoj dovedností horských průvodců.

Tato metoda jim umožňuje zdokonalovat své schopnosti, učit se z chyb a získávat cenné zkušenosti, které jsou nezbytné pro bezpečné a kompetentní vedení expedic v náročných horských prostředích.

Scénáře založené na reálných událostech mají několik klíčových rysů:

- 1. Realismus:** Tyto scénáře jsou navrženy tak, aby co nejvěrněji simulovaly skutečné události. To zahrnuje detailní popisy, prostředí a postavy, které jsou založeny na reálných historických nebo aktuálních událostech.
- 2. Učení se z minulosti:** Účastníci jsou vedeni k tomu, aby se poučili z chyb a úspěchů, které se udály během těchto událostí. Analyzují, jak by mohli lépe reagovat na podobné situace v budoucnosti.
- 3. Praktický trénink:** Scénáře umožňují účastníkům prakticky trénovat své dovednosti a rozhodovací procesy v reálném prostředí, i když je to jen simulované.
- 4. Zpětná vazba:** Po skončení scénáře založeného na reálných událostech jsou účastníci obvykle hodnoceni a dostávají zpětnou vazbu od instruktorů nebo týmu, který provádí trénink. Tato zpětná vazba pomáhá identifikovat silné stránky a slabiny a zlepšit schopnost reakce na podobné situace.

2.3 Simulovaná cvičení a mise

Horským průvodcům mohou být zadány simulované mise, což představuje klíčovou část jejich výcviku a přípravy.

Tyto mise jsou navrženy tak, aby co nejvěrněji simulovaly reálné situace, které mohou během horských expedic vzniknout, a přinášejí řadu výzev a úkolů, které jsou zásadní pro rozvoj dovedností a schopností průvodců.

Jedním z častých typů misí je simulace záchrany zraněného člena expedice. Během této mise musí průvodci rychle a efektivně reagovat na situaci, kdy došlo k úrazu nebo nemoci jednoho z členů skupiny.

To zahrnuje poskytování první pomoci, vyhodnocení zranění nebo stavu pacienta a rozhodování o dalších krocích, včetně evakuace zraněného z horského terénu. Tato simulace zdůrazňuje nejen dovednosti v oblasti první pomoci, ale také komunikaci v krizových situacích a koordinaci akcí v týmu.

Dalším častým úkolem v misích je navigace v náročném terénu. Průvodci jsou v této situaci konfrontováni s obtížnými podmínkami, jako jsou nepřehledné horské cesty, špatná viditelnost nebo změněné povětrnostní podmínky.

Musí spoléhat na své dovednosti orientace a navigace, aby zajistili bezpečný postup expedice a dosažení stanoveného cíle.

Tato část výcviku rozvíjí schopnost průvodců číst mapy, používat navigační nástroje a provádět racionální rozhodnutí v nepříznivých podmínkách.

Simulované mise mohou být prováděny jak individuálně, kdy je průvodce samostatně postaven před výzvy a úkoly, tak ve skupinách, kde spolupracuje s ostatními průvodci na řešení komplexních scénářů.

Tato variabilita umožňuje průvodcům získávat zkušenosti v různých kontextech a přispívá k rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce a řešení problémů ve skupině.

Celkově lze říci, že simulované mise jsou nedílnou součástí výcviku horských průvodců a přinášejí jim cenné praktické zkušenosti, které jsou klíčové pro úspěšné a bezpečné vedení expedic v náročných horských prostředích.

2.4 Zpětná vazba a hodnocení

Po skončení simulace je pro horské průvodce zásadní získat zpětnou vazbu a podstoupit hodnocení. Tímto způsobem mohou reflektovat své zkušenosti a zaměřit se na oblasti, ve kterých se mohou zlepšit.

Zpětná vazba a hodnocení mají několik důležitých aspektů:

1. **Identifikace silných stránek:** Zpětná vazba umožňuje průvodcům identifikovat oblasti, ve kterých vynikají a kde jsou jejich dovednosti a schopnosti zvláště silné.

To je důležité nejen pro potvrzení jejich předností, ale také proto, aby tyto silné stránky mohli využít v budoucích situacích.

2. **Rozpoznání slabých stránek:** Zpětná vazba zároveň poskytuje cenné informace o oblastech, ve kterých průvodci možná nemají dostatečné dovednosti nebo kde mohou potřebovat další rozvoj. Tento proces odhalování nedostatků je zásadní, protože umožňuje průvodcům zaměřit se na konkrétní aspekty, které vyžadují zlepšení. Tím se připravují na potenciální budoucí výzvy a zvyšují svou schopnost efektivně reagovat v různých situacích. Identifikace těchto slabín může také nasměrovat jejich další vzdělávání a výcvik, což vede k postupnému zlepšování jejich výkonu a dovedností v průběhu času.
3. **Kontextuální porozumění:** Zpětná vazba dává průvodcům hlubší pochopení kontextu a různých aspektů simulace. Umožňuje jim zjistit, jak jejich rozhodnutí a akce ovlivnily konkrétní situace, což jim poskytuje cenný pohled na různé možnosti a důsledky jejich jednání.
4. **Povzbuzení reflexe:** Proces zpětné vazby motivuje průvodce, aby se zamysleli nad svými činy a rozhodnutími během simulace. Díky této reflexi mohou lépe porozumět tomu, co udělali správně, a také zjistit, co by mohli zlepšit.
5. **Plánování rozvoje:** Na základě zpětné vazby mohou průvodci sestavit plán rozvoje, který obsahuje konkrétní kroky k posílení jejich dovedností a schopností. Tento plán může zahrnovat další školení, specializované kurzy nebo praktické cvičení, které jim pomůže zlepšit jejich dovednosti.

Obecně platí, že zpětná vazba a hodnocení jsou klíčové pro osobní i profesní rozvoj horských průvodců. Tyto procesy nejen zajišťují bezpečnost a vysokou úroveň kvality při vedení expedic, ale také podporují budování sebevědomí a rozvoj dovedností, které jsou nezbytné pro úspěšné a spolehlivé vedení v náročných horských podmínkách.

3 CÍLE PRÁCE A POUŽITÁ METODIKA

V této kapitole jsou autorem práce uvedeny cíle, které bylo nutné v bakalářské práci splnit, včetně metod použitých k dosažení stanovených cílů.

3.1 Cíle práce

Práce se zaměřuje na využití simulací ve vzdělání a hodnocení horských průvodců / horských průvodkyň. Cílem je navržení doporučení pro efektivnější využití simulací při výuce a hodnocení.

Teoretická část pojednává o problematice vzdělávání v oblasti horských průvodců / horských průvodkyň a zpracovává teoretický vstup do dané problematiky, včetně představení základních pojmů.

Pro potřeby praktické části byly zjišťovány informace od organizací realizujících vzdělávací systému v horském průvodcovství. Informace byly zjišťovány formou dotazování a analýzou vzdělávacích standardů, reportů lektorů a obsahu vzdělávacích bloků.

Na základě zjištěných informací byly vytvořeny příklady návrhů jednotlivých výukových simulací a doporučení pro efektivnější využití simulací, jako prostředku výuky a hodnocení.

Při vytváření návrhů výukových simulací bylo využito metody scénáře a dodržení pravidel metodiky zážitkové pedagogiky.

Cíle práce jsou stanoveny následovně:

- Zjištění informací dané problematiky.
- Vytvoření vlastních návrhů simulací v oblasti výuky a hodnocení HP.
- Návrhy a doporučení pro efektivnější využití simulací při výuce a hodnocení HP.

Bakalářská práce se zaměřuje na detailní analýzu konkrétního tématu a prezentuje jej v přehledném a srozumitelném formátu, který je snadno pochopitelný i ne odborné veřejnosti.

3.2 Použité metody

V bakalářské práci ke zpracování teoretické části byla použita metoda obecného sběru dat a informací a literární rešerše.

V praktické části bakalářské práce byla použita metoda pozorování pro zjištění současného stavu, analýza a syntéza.

Celkový přehled použitých metod:

- **Literární rešerše** je proces systematického vyhledávání, identifikace, studia a syntézy literatury, která je relevantní pro konkrétní téma, problém nebo výzkumný záměr. Cílem literární rešerše je získat přehled o existujících znalostech, pochopit současný stav výzkumu, identifikovat klíčové práce a odhalit mezery v literatuře, které by mohly být dále zkoumány. Metoda využita při tvorbě teoretické části bakalářské práce.
- **Sběr dat a informací** je proces systematického shromažďování a dokumentace informací pro účely analýzy, výzkumu, rozhodování nebo jiných účelů. Tato metoda může zahrnovat různé techniky a nástroje pro získávání údajů z různých zdrojů, jako jsou lidé, dokumenty, zařízení, internet nebo přírodní prostředí. Metoda využita při tvorbě teoretické části bakalářské práce.
- **Pozorování současného stavu** je analytická technika používaná k získání podrobných informací o stávajících procesech, systémech, nebo situacích prostřednictvím přímého pozorování a zaznamenávání toho, jak se věci v daném prostředí odehrávají. Tento přístup poskytuje základní data pro analýzu a identifikaci příležitostí k optimalizaci nebo zlepšení. Metoda je účinný nástroj pro získání hlubokého porozumění tomu, jak systémy nebo procesy fungují v reálném světě. Je základem pro analýzu a zlepšování a je klíčová pro efektivní rozhodování založené na datech. Metoda využita při pozorování simulací v rámci vzdělávání HP v terénu.
- **Analýza** je proces rozkládání složitého problému, systému nebo struktury na menší části nebo prvky, s cílem lépe pochopit jeho složení, fungování a vzájemné vztahy mezi těmito částmi. Tento proces umožňuje hlubší porozumění danému tématu, identifikaci klíčových aspektů, hledání řešení nebo odhalování vzorců a trendů. Výsledkem analýzy může být nový pohled na danou problematiku, návrhy pro zlepšení nebo inovace, nebo rozhodnutí založená na hlubším pochopení daného tématu. Metoda použita při vytváření kostry osnovy modelového scénáře simulace.
- **Syntéza** je proces, při kterém se různé prvky nebo části kombinují, aby vytvořily komplexní celek nebo nový systém. Zatímco analýza rozkládá složité struktury na menší části, syntéza dělá pravý opak: spojuje prvky dohromady, aby vytvořila novou strukturu, koncept nebo pohled. Metoda využita při tvorbě jednotlivých modelových simulací.

4 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část této bakalářské práce byla zpracována na základě doporučených českých a zahraničních literárních zdrojů. Jako podklad byly použity také vzdělávací standardy a dokumentace příslušných organizací.

Klíčovou součástí této části práce je definice a představení základních pojmů týkajících se vedení jednotlivců a skupin v horském terénu, představení kvalifikace horských průvodce / horská průvodkyně, standardů vzdělání, profesních organizací, akreditovaných vzdělávacích zařízení, teorie modelů, teorie simulace, typů simulací a pedagogických metod používaných ve vzdělávání horských průvodců.

Autor se dále zabýval koncepty jako zážitková pedagogika, simulovaná cvičení a mise, scénáře založené na reálných událostech, a zpětná vazba jako nástroj pro konstruktivní rozvoj a hodnocení.

Tyto prvky slouží k pochopení různých aspektů vzdělávacího procesu a identifikaci nejlepších postupů pro efektivní výcvik a hodnocení horských průvodců / horských průvodkyň.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VYUŽITÍ SIMULACÍ V RÁMCI VZDĚLÁNÍ A HODNOCENÍ HP

Cílem kapitoly je představit výsledky analýzy využití simulací jako prostředku v rámci vzdělávání a hodnocení horských průvodců. Informace pocházejí ze vzdělávacích standardů a informací poskytnutých zástupci organizací UIMLA, UIAA a ČSHP.

5.1 Živá simulace

Principem živé simulace je co největší využití reality. Na rozdíl od virtuální a konstruktivní simulace tedy nevyužívá umělé prostředí, čímž přesahuje rámec počítačové simulace (Oulehlová, 2017).

Živé simulace představují pro horské průvodce klíčovou součástí jejich výcviku, protože umožňují prožít a řešit realistické situace, které se mohou vyskytnout při jejich práci v náročném terénu. Díky těmto simulacím si mohou osvojit praktické dovednosti, nacvičit krizové scénáře a vyzkoušet různé reakce v kontrolovaném prostředí.

Tento typ výcviku hraje zásadní roli v jejich přípravě, protože jim poskytuje cenné zkušenosti a posiluje jejich schopnost efektivně řešit obtížné situace, což je nezbytné pro úspěšné zvládnutí náročných podmínek v horském prostředí.

5.1.1 Realističnost

Živé simulace jim dávají možnost zažít a nacvičit reálné situace, které se mohou vyskytnout při práci ve vysoce náročných a nevyzpytatelných horských podmínkách. Tato forma výcviku je obzvláště cenná, protože poskytuje několik klíčových výhod. Díky ní jsou průvodci lépe připraveni na skutečné scénáře a dokážou lépe zvládat potenciální rizika.

5.1.2 Interaktivita a praktický výcvik

Živé simulace reprezentují formu tréninku, která aktivně zapojuje účastníky a umožňuje jim procvičovat praktické dovednosti a provádět okamžitá rozhodnutí v reálném čase. Tento typ tréninku je klíčový pro posílení jejich odborných dovedností a získání větší sebejistoty v oblasti jejich práce.

5.1.3 Bezpečnost

Simulace umožňují bezpečný trénink v rizikových situacích, což může snížit riziko úrazů a nehod během skutečného vedení v horském terénu.

Simulace umožňují prožít situace, které by jinak byly těžko opakovatelné nebo extrémně nebezpečné. Mohou se učit, jak správně reagovat, jak zajistit bezpečnost skupiny a jak minimalizovat rizika, aniž by byli vystaveni skutečným hrozbám. Tímto způsobem mohou získat důvěru a dovednosti potřebné pro úspěšné vedení expedic v náročných horských podmínkách.

5.2 Virtuální simulace

Virtuální simulace (VS) v rámci vzdělávání horských průvodců představují inovativní a efektivní metodu pro přípravu a trénink těchto profesionálů na jejich náročné povolání. Tyto simulace využívají moderní technologie a počítačové prostředí ke vytváření realistických a interaktivních scénářů, které umožňují průvodcům rozvíjet své dovednosti a dovednosti v bezpečném, ale zároveň významně realistickém prostředí.

Hlavní aspekty virtuální simulace:

- 1. Realismus terénu a situací:** Virtuální simulace se snaží co nejvěrněji emulovat horské prostředí, které mohou průvodci v reálném životě potkat. To zahrnuje modelování různých horských oblastí, počasí, terénu a geografických podmínek, což umožňuje průvodcům trénovat se v různých scénářích.
- 2. Různé typové činnosti a výzvy:** Virtuální simulace mohou obsahovat různé typy úkolů a výzev, jako jsou záchrany zraněných členů expedice, navigace v obtížném terénu, meteorologická rozhodování, řízení týmu a mnoho dalších. Tato variabilita umožňuje průvodcům trénovat se v různých dovednostech a situacích.
- 3. Bezpečné prostředí pro učení se z chyb:** Virtuální prostředí umožňuje průvodcům experimentovat a provádět rozhodnutí bez rizika skutečných nežádoucích důsledků. Tím se vytváří prostor pro učení se z chyb, kde mohou průvodci zkoušet různé přístupy a strategie a přijímat zpětnou vazbu na své výkony.
- 4. Opakování a zdokonalování:** Virtuální simulace umožňují průvodcům opakovat různé scénáře a situace, což je klíčové pro zdokonalení jejich dovedností a schopností. Průvodci mohou tréninkové simulace používat jako nástroj pro pravidelné procvičování a udržení svého výkonnostního standardu.
- 5. Monitorování a zpětná vazba:** Virtuální simulace umožňují sledovat výkon průvodců a poskytovat jim okamžitou zpětnou vazbu a hodnocení. To umožňuje

identifikovat silné stránky a slabiny a určit, na které oblasti je třeba se zaměřit pro další zlepšení.

Virtuální simulace v rámci výcviku horských průvodců se ukázaly jako moderní a účinný prostředek přípravy těchto profesionálů na náročné situace a expedice v horském terénu. Tyto simulace spojují realistická prostředí s bezpečným prostorem pro výuku a rozvoj dovedností, což přispívá k bezpečnosti a kvalitě služeb, které horský průvodce poskytuje svým klientům. Limitním faktorem nasazení těchto prostředků simulací je finanční náročnost pro jednotlivé vzdělávací organizace.

5.3 Virtuální realita

Virtuální realita (VR) nabízí horským průvodcům průlomový způsob, jak získat autentický a zároveň bezpečný tréninkový zážitek a připravit se na náročné úkoly, které je čekají v reálném horském prostředí.

Několik hlavních aspektů virtuální reality:

- 1. Realismus a ponoření:** Virtuální realita umožňuje průvodcům vstoupit do digitálního světa, který je naprosto věrnou replikou reálného horského prostředí. S VR headsetem na hlavě mají pocit, že se nacházejí uprostřed hor, a to včetně vizuálního a zvukového zážitku. Toto ponoření do virtuálního světa přináší autentický tréninkový zážitek.
- 2. Interaktivní pohyb:** Díky VR headsetům a ovladačům mají průvodci možnost provádět interaktivní pohyb a manipulaci s prostředím. Mohou se pohybovat, otáčet hlavou, pokládat otázky a reagovat na různé situace, což vytváří realistický a angažující trénink.
- 3. Různorodé scénáře:** Virtuální realita umožňuje vytvářet různé tréninkové scénáře a situace, které horský průvodce může zažít. To zahrnuje simulace záchrany, navigace v horách, krizové situace nebo změny počasí. HP tak mají možnost trénovat se v různých dovednostech a řešit různé výzvy.
- 4. Záznam a analýza výkonu:** V rámci VR lze snadno zaznamenávat výkon HP a později analyzovat jejich reakce a rozhodnutí. Toto umožňuje poskytnout zpětnou vazbu a identifikovat oblasti, které potřebují zlepšení.
- 5. Bezpečnost a náklady:** VR trénink je bezpečný, protože HP nemusí riskovat skutečné nebezpečí a prostředí, ale zároveň jim poskytuje realistický výcvik. Tím se

sníží riziko úrazů během výcviku. Navíc VR umožňuje opakování a trénink bez nákladného výletu do hor.

Celkově virtuální realita mění způsob, jakým se HP připravují na svou práci, a přináší do vzdělávání nové rozměry.

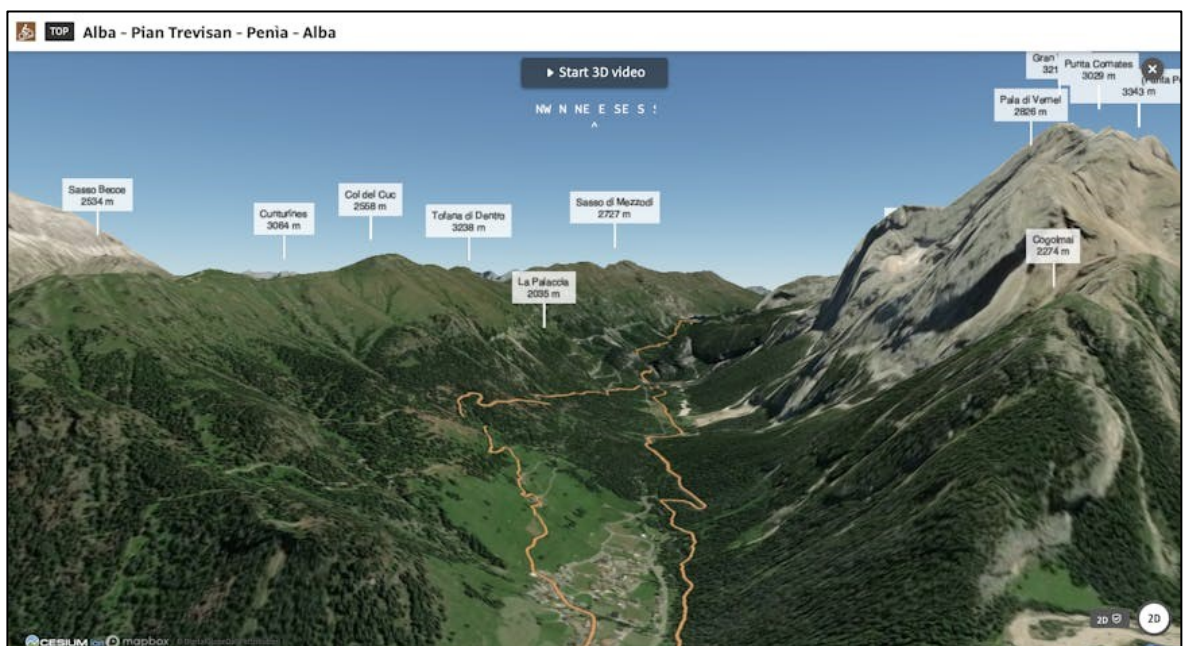
V praxi je využívá například pro virtuální procházení trasy naplánované trasy, učení vrcholů a určování různých bodů například při pohledu z vrcholu.

5.4 Simulační software

Specializovaný simulační software je počítačový program navržený tak, aby uživatelům umožňoval vytvářet různé simulace. Tyto simulace mohou být vytvářeny tak, aby co nejdříve napodobovaly konkrétní situace, což je užitečné zejména ve vzdělávacích kontextech.

Tento software je flexibilní a umožňuje uživatelům přizpůsobit simulaci tak, aby co nejlépe splňovala vzdělávací cíle a potřeby.

Průvodci, jako například instruktoři nebo výcvikové specialisté, mohou využívat počítačové programy k tréninku lidí v různých dovednostech a situacích. Programy mohou poskytovat interaktivní cvičení, simulace a scénáře, které umožňují praktický trénink a zlepšení dovedností bez reálného rizika.

Obrázek 8 - 3D zobrazení naplánované trasy. (outdooractive.com © 2024)

5.4.1 Plánování tras

V oblasti horských výprav je dostupný software, který pomáhá průvodcům s přípravou plánování trasy a túry. Tento software může zahrnovat mapy, navigační nástroje, informace o terénu a bezpečnosti, a také možnost vyhodnocovat záznamy o výpravách.

Příkladem je webový portál a aplikace: <https://www.outdooractive.cz>

5.4.2 Zdravotní pomoc

V oblasti zdravotní pomoci se využívá online interaktivní hra Sanitka 2, která umožňuje uživatelům otestovat, jak by reagovali v různých nouzových situacích. Obsahuje šest scénářů, které pokrývají situace jako dušení, úrazy, infarkty, kolapsy, popáleniny a autonehody. Tvůrci doufají, že tato hra přispěje k šíření povědomí o první pomoci mezi širokou veřejností.

Odkaz na webový portál: <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/sanitka2-hra/>

5.4.3 Volání zdravotní pomoci

V oblasti volání pomoci a kontaktování ZZS se využívá výuková verze mobilní aplikace Záchranka. Výuková aplikace Záchranka umožňuje nácvik tísňového volání v rámci zážitkového vzdělávání první pomoci. Můžete simulovaně volat s účastníky vzdělání na tísňovou linku stejně jako v reálné situaci. (www.zachrankaapp.cz).

Odkaz na webový portál: <https://www.zachrankaapp.cz/vyuka>

Obrázek 9 - Aplikace Záchranka. (zachrankaapp.cz © 2024)

6 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Na základě analýzy současného stavu simulací navrhuji vytvoření:

- Jednotné osnovy scénáře simulací.
- Katalogu typových návrhů simulací.

Návrh zavedení jednotné osnovy scénáře simulací a vytvoření katalogu typových návrhů simulací představuje zásadní krok k dosažení větší konzistence a efektivity ve vzdělávacím procesu HP.

Toto doporučení má své opodstatnění v několika klíčových aspektech, které se týkají jak kvality výcviku, tak bezpečnosti klientů i samotných HP.

Konzistence a standardizace

Jednotná osnova scénáře simulací zajišťuje konzistentní přístup k výcviku horských průvodců. Standardizace umožňuje instruktorům a hodnotitelům uplatňovat stejné metodiky napříč různými vzdělávacími programy a organizacemi. Tím se vytváří homogenní rámec, který je snadno přenosný mezi různými institucemi a zajišťuje srovnatelnou úroveň výcviku.

Zlepšení efektivity výcviku

Díky typovým návrhům simulací mohou vzdělávací instituce rychle a efektivně zavádět osvědčené postupy do svých výcvikových programů. Tím se snižuje potřeba ad hoc řešení a podporuje se systematické budování kompetencí HP. Typové simulace lze snadno upravit pro specifické potřeby různých situací nebo prostředí, což umožňuje větší flexibilitu a adaptabilitu.

Zvyšování bezpečnosti

Jednotný scénář simulací poskytuje robustní rámec pro výcvik v bezpečnostních postupech. Tím, že se všichni průvodci vzdělávají z podobných scénářů, roste jejich schopnost rychle a efektivně reagovat na mimořádné situace v horském terénu. Typové simulace, které pokrývají různé druhy nehod a krizových situací, mohou významně přispět k minimalizaci rizika a snížení počtu událostí, které by jinak vyžadovaly zásah integrovaného záchranného systému.

Podpora inovace a rozvoje

Jednotný přístup k tvorbě scénářů simulací umožňuje snadnější sdílení znalostí a zkušeností mezi instruktory a hodnotiteli.

Tento aspekt podporuje inovaci a rozvoj nových metodik, což je klíčové pro udržení vysoké úrovně výcviku a přizpůsobení se novým výzvám v oblasti horských průvodců. Vytvoření katalogu typových simulací rovněž usnadňuje spolupráci mezi národními a mezinárodními organizacemi, čímž se otevírají možnosti pro budoucí rozšíření a vylepšení vzdělávacího systému.

Závěr

Doporučení a návrhy na zavedení jednotné podoby scénáře simulací a vytvoření typových návrhů simulací jsou proto zcela opodstatněné.

Poskytují robustní základ pro efektivní a bezpečný výcvik horských průvodců, podporují standardizaci a konzistenci, a zároveň nabízejí flexibilitu potřebnou pro přizpůsobení různým situacím.

Tato opatření představují důležitý krok směrem k zvyšování bezpečnosti v horském terénu a zlepšování kvality služeb poskytovaných horskými průvodci.

Obrázek 10 - Záchraný vrtulník v rámci živé simulace – Špicberky. (vlastní, 2022)

7 NÁVRH OSNOVY SCÉNÁŘE

Autor práce na základě vyhodnocení jednotlivých procesů, postupů a metodiky živých simulací vytvořil jednotnou strukturovanou osnovu scénáře simulací.

Název simulace: Krátký, výstižný název, který jasně naznačuje téma simulace.

Cíl simulace: Definování hlavního cíle simulace, včetně specifických dovedností nebo znalostí, které mají účastníci získat nebo procvičit.

Průběh simulace: Podrobný popis toho, jak bude simulace probíhat, včetně posloupnosti událostí a klíčových aktivit.

Příprava a instruktáž: Popis kroků, které je třeba podniknout před zahájením simulace, jako je instruktáž účastníků, rozdělení úkolů, a zajištění potřebného vybavení.

Rozdělení rolí: Přidělení rolí účastníkům simulace, aby byla zajištěna plynulá interakce a dosažení cílů simulace.

Simulovaná situace: Detailní popis situace, kterou bude simulace představovat, včetně scénáře událostí, které mají nastat.

Reakce průvodců: Seznam reakcí nebo akcí, které se od průvodců očekávají v reakci na simulovanou situaci.

Řešení a bezpečnostní opatření: Opatření, která mají být přijata k řešení situace a zajištění bezpečnosti všech účastníků.

Shrnutí a reflexe: Plán pro provedení zpětného hodnocení po skončení simulace, včetně diskuse o tom, co bylo provedeno dobře a co by se dalo zlepšit.

Metodický výstup: Přehled výstupů z této simulace, jako jsou naučené dovednosti, získané znalosti nebo doporučená zlepšení pro budoucí simulace.

Poznámka: Dodatečné informace nebo upozornění, která mohou být relevantní pro konkrétní simulaci, jako jsou omezení, bezpečnostní upozornění, nebo další poznámky k použití simulace.

Tato osnova scénáře poskytuje rámec, který usnadňuje tvorbu simulací pro různé situace, a může být přizpůsobena konkrétním potřebám vzdělávání a hodnocení horských průvodců.

8 NÁVRHY TYPOVÝCH SIMULACÍ

Cílem této kapitoly je představit témata živých simulací, které se používají ve vzdělávání a hodnocení horských průvodců, a ukázat, jak byly transformovány do jednotné šablony vzorového scénáře simulací.

V rámci praktické části bylo vytvořeno dvanáct typových simulací, které lze přizpůsobit podle potřeb konkrétního vzdělávacího systému. Tyto simulace nabízejí strukturovaný základ pro různé typy výcviku a hodnocení, přičemž zohledňují specifické požadavky různých prostředí a situací, se kterými se horské průvodce mohou setkat.

Jednotný přístup k tvorbě scénářů pro živé simulace umožňuje flexibilní úpravy, aby bylo možné simulace adaptovat na různé úrovně výcviku, náročnost terénu, nebo specifické cíle vzdělávání. Tento přístup podporuje konzistenci v rámci vzdělávacího programu a zároveň poskytuje prostor pro kreativitu a inovace v tvorbě scénářů živých simulací.

Tabulka 1 - Seznam navržených typových simulací. (vlastní, 2024)

ČÍSLO	JMÉNO TYPOVÉ SIMULACE	DRUH
1	Agresivní chování – návyková látka	Živá simulace
2	Lavinová nehoda	Živá simulace
3	Poranění průvodce	Živá simulace
4	Psychické onemocnění klienta	Živá simulace
5	Srážka s cyklistou	Živá simulace
6	Srážka s lyžařem	Živá simulace
7	Tonutí v horském jezeře	Živá simulace
8	Zásah bleskem	Živá simulace
9	Zranění více osob	Živá simulace
10	Zraněný klient po pádu	Živá simulace
11	Ztracený klient	Živá simulace
12	Ztracení v terénu	Živá simulace

Vzorové simulace uvedené výše definují základ katalogu doporučených simulací určených pro vzdělávání a hodnocení horských průvodců v rámci vzdělávacího systému Českého spolku horských průvodců.

8.1 Agresivní chování – návyková látka

Název simulace: „Agresivní chování pod vlivem návykové látky.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení situace, kdy osoba pod vlivem návykové látky vykazuje agresivní chování. Simulace se zaměří na deeskalaci, komunikaci, zajištění bezpečnosti, a koordinaci s příslušnými orgány.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Účastníci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně prostředí, kde k incidentu dochází, a obecnými zásadami jednání s osobami pod vlivem návykových látek. Bude zdůrazněna důležitost bezpečnosti všech zúčastněných, včetně průvodců, kolemjdoucích a osoby vykazující agresivní chování.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude hrát agresivního jedince, který je pod vlivem návykové látky a projevuje násilné nebo nebezpečné chování. Další osoby budou hrát svědky nebo kolemjdoucí, kteří mohou být ovlivněni chováním agresora. Zbytek účastníků bude tvořit tým průvodců a bezpečnostních pracovníků, kteří musí zvládnout situaci.

Simulovaná situace: Simulace začíná scénou, kdy agresivní jedinec začíná ohrožovat okolí. Může to být na veřejném místě, jako turistický chodník, horská chata, nebo lanovka. Agresor vykazuje známky silné intoxikace a jeho chování je nepředvídatelné.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset: Posoudit situaci a zajistit bezpečnost okolí. Použít techniky deeskalace k uklidnění agresora a zabránit eskalaci násilí. Komunikovat s agresorem klidným a neutrálním tónem, pokusit se získat jeho důvěru a nasměrovat ho do bezpečného prostoru. Zajistit bezpečnou vzdálenost mezi agresorem a ostatními lidmi. V případě potřeby požádat o asistenci bezpečnostních složek nebo zdravotnického týmu.

Řešení a bezpečnostní opatření: Pokud deeskalace není úspěšná a situace se stává nebezpečnou, průvodci budou muset: Koordinovat s policií nebo bezpečnostními složkami k rychlému řešení situace. Zajistit, aby všichni svědci byli v bezpečné vzdálenosti od agresora. Poskytnout první pomoc v případě zranění způsobených agresivním chováním. Zajistit, aby byl agresor bezpečně zadržován do příjezdu policie nebo zdravotnického týmu.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení. Účastníci reflektují své rozhodnutí, akce a komunikaci během simulace. Diskutuje se o tom, co fungovalo dobře a co by se dalo zlepšit. Zpětné hodnocení také zahrnuje analýzu bezpečnostních postupů a jejich efektivity v průběhu simulace.

Metodický výstup: Simulace umožňuje průvodcům pracovníkům získat praktické zkušenosti při řešení agresivního chování pod vlivem návykové látky. Zlepšuje dovednosti v oblasti deeskalace, komunikace a bezpečnostního řízení v krizových situacích.

Poznámka: Simulace musí být prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků. Instruktoři by měli mít zkušenosti s krizovým řízením a bezpečnostními postupy v prostředí, kde může docházet k agresivnímu chování. Bezpečnostní opatření by měla být přísně dodržována, aby se zabránilo fyzickým zraněním nebo dalšímu poškození.

8.2 Lavinová nehoda

Název simulace: „Lavinová nehoda.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení extrémní lavinové situace, kdy je několik klientů zasypáno lavinou. Průvodci budou muset efektivně reagovat na záchrannou činnost, vyhledávání a zdravotní pomoc v extrémních podmínkách zimního horského terénu.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou podrobně seznámeni s kontextem simulace, povětrnostními podmínkami, terénem a konkrétním scénářem lavinové nehody. Bude zdůrazněna nutnost bezpečnostních opatření.

Rozdělení rolí: Několik osob bude ztvárňovat zasypané klienty, zatímco ostatní průvodci budou týmem záchrany.

Simulovaná lavinová nehoda: Simulace začne scénářem lavinové nehody, kdy několik klientů je zasypáno sněhem. Každý klient bude mít určenou míru zranění a bude vyžadovat různou míru lékařské péče.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset rychle reagovat na situaci, včetně vyhledávání a lokalizace zasypaných klientů, poskytování první pomoci, komunikace mezi sebou a s klienty a rozhodování o prioritách záchrany.

Záchranná operace: Pokud bude situace vyžadovat, průvodci budou organizovat složité záchranné operace, včetně vyproštění, transportu zraněných klientů na bezpečné místo a koordinace s externími záchrannými týmy.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení, kde průvodci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup: Taková simulace umožňuje průvodcům získat praktické zkušenosti při řešení lavinové události. Zlepšuje jejich dovednosti v oblasti první pomoci, komunikace a krizového řízení.

Poznámka: Tato simulace je extrémně náročná a vyžaduje značné znalosti, dovednosti a vybavení pro záchranné operace v lavinových podmínkách. Je důležité, aby byla prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků a za přítomnosti zkušených instruktorů.

8.3 Poranění průvodce

Název simulace: „Poranění průvodce.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce a jejich týmy v reakci na situaci, kdy průvodce sám utrpí zranění v horském terénu. Účastníci budou muset efektivně reagovat na zranění průvodce, zajistit jeho bezpečnost a poskytnout mu první pomoc.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Účastníci budou seznámeni s kontextem simulace, povětrnostními podmínkami, terénem a zdravotním stavem zraněného průvodce. Bude zdůrazněna nutnost dodržování bezpečnostních opatření.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude ztvárňovat zraněného průvodce, zatímco ostatní účastníci budou týmem první pomoci a záchrany.

Simulace: Simulace začne scénářem, kdy průvodce utrpí zranění, například zlomeninu nohy nebo vážné řezné poranění. Zraněný průvodce bude simulovat bolest a potřebu lékařské pomoci.

Reakce účastníků: Účastníci budou muset rychle reagovat na situaci. To zahrnuje zajištění bezpečnosti zraněného průvodce, zavolání pomoci, poskytování první pomoci a koordinaci s vnějším světem pro zajištění záchrany.

Zajištění bezpečnosti skupiny: Účastníci budou také muset zajistit bezpečnost zbytku skupiny, což může zahrnovat evakuaci do bezpečných prostor, výběr strategického místa a další opatření k minimalizaci rizika dalších zranění.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení, kde účastníci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup: Tato simulace umožňuje účastníkům procvičit dovednosti v první pomoci, komunikaci v krizové situaci a koordinaci záchranných operací.

Poznámka: Je důležité, aby byla prováděna pod dohledem zkušených instruktorů a za dodržení bezpečnostních opatření.

8.4 Psychické onemocnění klienta

Název simulace: „Psychické onemocnění klienta.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení situací, kdy klient vykazuje známky psychického onemocnění nebo má psychickou krizi. Simulace se zaměří na rozpoznání příznaků, bezpečné zacházení, komunikaci a koordinaci s odbornými službami.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Účastníci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně obecných informací o psychických onemocněních a zásadách zacházení s klienty v krizi. Bude zdůrazněna potřeba empatického přístupu, bezpečnosti, a zachování důstojnosti klienta.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude hrát klienta s psychickým onemocněním, který má záchvat úzkosti nebo jiné formy krize. Další osoby mohou hrát další klienty nebo svědky, kteří interagují s osobou v krizi. Zbytek účastníků bude tvořit tým průvodců a záchranářů, kteří musí bezpečně reagovat na situaci.

Simulovaná situace: Simulace začíná scénou, kdy klient vykazuje známky psychického onemocnění nebo krize. Může to být na veřejném místě, jako je kemp, turistická stezka nebo společný prostor, kde je více lidí. Klient může být viditelně rozrušený, mít záchvat paniky, nebo vykazovat neobvyklé chování.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset: Rychle posoudit situaci a zajistit bezpečnost klienta i ostatních lidí v okolí. Použít techniky deeskalace a empatickou komunikaci, aby uklidnili klienta a získali jeho důvěru. Identifikovat klientovy potřeby a obavy, a podle toho upravit svůj přístup. Zajistit, aby okolní lidé zachovali klid a nepřispívali k eskalaci situace. Kontaktovat odborníky, jako jsou lékaři nebo terapeuti, pokud situace vyžaduje odbornou pomoc.

Zvládnutí situace: Pokud deeskalace není úspěšná nebo situace vyžaduje další zásah, průvodci budou muset: Koordinovat s bezpečnostními složkami nebo zdravotnickými týmy, aby zajistili bezpečný přesun klienta do vhodného zařízení. Poskytnout první pomoc v případě fyzického zranění způsobeného krizí nebo sebepoškozováním. Zajistit bezpečnost ostatních klientů a zabránit dalšímu nebezpečí.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení. Účastníci reflektují své rozhodnutí, akce a komunikaci během simulace. Diskutuje se o tom, co fungovalo dobře a co by se dalo zlepšit. Zpětné hodnocení také zahrnuje analýzu bezpečnostních postupů a jejich efektivity v průběhu simulace.

Metodický výstup: Simulace umožňuje průvodcům a záchranářům získat praktické zkušenosti při řešení situací, kdy klienti vykazují známky psychických onemocnění nebo jsou v krizi. Zlepšuje dovednosti v oblasti deeskalace, empatické komunikace a krizového řízení.

Poznámka: Simulace musí být prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků a za přítomnosti zkušených instruktorů s odbornými znalostmi v oblasti psychického zdraví. Je důležité zachovat důstojnost klienta a minimalizovat stigmatizaci spojenou s psychickými onemocněními. Simulace by neměla být traumatizující pro účastníky nebo ostatní osoby zapojené do cvičení.

8.5 Srážka s cyklistou

Název simulace: „Srážka horského cyklisty s turistou.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení srážky horského cyklisty s turistou v horském terénu. Simulace bude zaměřena na rychlou reakci, poskytnutí první pomoci, komunikaci se zraněnými osobami, koordinaci záchranných akcí, a zajištění bezpečnosti na místě nehody.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně povětrnostních podmínek, terénu, a specifik srážky horského cyklisty s turistou. Bude zdůrazněna důležitost rychlé a bezpečné reakce, stejně jako role, které budou jednotliví účastníci hrát.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude hrát zraněného horského cyklistu, který utrpěl různá zranění v důsledku srážky (např. poranění hlavy, zlomeniny, pohmožděnin).

Další osoba bude hrát zraněného turistu, který také utrpěl zranění (např. řezné rány, pohmožděniny, nebo poranění kloubů). Zbytek účastníků bude tvořit tým záchrany a dalších svědků, kteří mohou poskytnout cenné informace o nehodě.

Simulovaná srážka: Simulace začíná srážkou horského cyklisty s turistou na horské stezce. Svědci poskytnou informace o místě nehody, vážnosti situace, a okolnostech srážky. Průvodci a záchranáři musí rychle reagovat a zjistit rozsah zranění obou postižených.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset: Posoudit stav obou zraněných a rozhodnout o prioritách ošetření. Poskytnout první pomoc, včetně stabilizace zlomenin, zastavení krvácení, a zajištění dýchacích cest. Zajistit bezpečnost okolí, aby nedošlo k dalším nehodám. Komunikovat s dalšími týmy, jako je horská služba, aby byla zajištěna koordinace a rychlá pomoc.

Záchranná operace: V závislosti na závažnosti zranění budou průvodci muset zorganizovat transport zraněných z místa nehody. To může zahrnovat použití nosítek, záchranných vrtulníků nebo jiných prostředků pro přesun zraněných do bezpečného prostředí a do zdravotnického zařízení. Koordinace s dalšími týmy je klíčová pro zajištění úspěšného průběhu záchranné operace.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení. Účastníci budou reflektovat své rozhodnutí, akce a komunikaci během simulace. Diskutuje se o tom, co bylo provedeno dobře a co by se dalo zlepšit. Zpětné hodnocení také zahrnuje bezpečnostní postupy a jejich efektivnost.

Metodický výstup: Simulace umožňuje průvodcům a záchranářům získat praktické zkušenosti při řešení nehod na horských stezkách. Zlepšuje dovednosti v oblasti první pomoci, komunikace a krizového řízení v náročných terénních podmínkách.

Poznámka: Simulace musí být prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků. Instruktoři by měli mít zkušenosti v oblasti záchranných operací v horském terénu a znalosti bezpečnostních protokolů. Účastníci by měli být vybaveni vhodným ochranným vybavením a dodržovat bezpečnostní opatření, aby nedošlo k dalším nehodám nebo úrazům během simulace.

8.6 Srážka s lyžařem

Název simulace: „Srážka s lyžařem.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení situace po srážce sněžničáře s lyžařem na sjezdovce. Simulace bude zaměřena na rychlou reakci, poskytnutí první pomoci, komunikaci s oběťmi a svědky, a koordinaci s místními záchrannými týmy.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, povětrnostními podmínkami, terénem a konkrétním scénářem srážky. Budou informováni o důležitosti bezpečnostních opatření a rozdělení rolí. Bude také zmíněno, že hlavním cílem je poskytnutí pomoci zraněným a minimalizace dalšího poškození.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude hrát zraněného lyžaře s různými zraněními, jako jsou zlomeniny, pohmožděniny nebo otřesy mozku. Další osoba bude hrát zraněného chodce na sněžnicích. Další osoba bude hrát svědka nehody, který poskytne důležité informace průvodcům. Zbytek účastníků bude tvořit tým záchrany, který musí rychle reagovat a poskytnout první pomoc.

Simulovaná srážka: Simulace začíná srážkou na sjezdovce, kde je jeden turista sražen lyžařem. Svědek poskytne informace o situaci, jako je umístění nehody, počet zraněných, a okolnosti srážky. Průvodci musí okamžitě reagovat a zjistit rozsah zranění.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset: Posoudit stav zraněného a rozhodnout o prioritách ošetření. Poskytnout první pomoc, včetně stabilizace zlomenin, resuscitace (pokud je nutná), a zastavení krvácení. Zajistit bezpečnost okolí a zabránit dalším srážkám. Komunikovat s místními záchrannými složkami, aby bylo zajištěno rychlé odvezení zraněného do zdravotnického zařízení.

Záchranná operace: V závislosti na vážnosti zranění budou průvodci muset zorganizovat transport zraněného z místa nehody. Může to zahrnovat použití záchranného skútru, saní nebo jiných prostředků pro přesun zraněného do bezpečné oblasti. Koordinace s dalšími týmy, jako je horská služba nebo záchranáři, bude nezbytná.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladný zpětné hodnocení. Průvodci budou reflektovat své rozhodnutí, komunikaci a akce během simulace. Diskutuje se o tom, co bylo provedeno dobře a co by se dalo zlepšit.

Metodický výstup: Tato simulace umožňuje průvodcům získat praktické zkušenosti s řešením nehod na sjezdovkách. Zlepšuje dovednosti v oblasti první pomoci, komunikace s oběťmi a koordinace záchranných operací.

Poznámka: Simulace musí být prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků. Instruktoři by měli být zkušení v oblasti záchranných operací na sjezdovkách a bezpečnostních protokolech. Zvláštní pozornost musí být věnována také ochraně osobních údajů a zajištění, aby simulace nepůsobila zbytečnou paniku mezi běžnými lyžaři a návštěvníky sjezdovky.

8.7 Tonutí v horském jezeře

Název simulace: „Tonutí v horském jezeře.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v reakci na situaci, kdy jedna nebo více osob uvízne v horském jezeře a potřebují záchrannou operaci. Průvodci budou muset efektivně reagovat na záchranu tonoucích osob a poskytnout první pomoc.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně specifík horského jezera, povětrnostních podmínek a základů záchranného plavání. Bude zdůrazněna nutnost dodržování bezpečnostních opatření.

Rozdělení rolí: Jedna nebo více osob bude ztvárňovat tonoucí osoby, zatímco ostatní průvodci budou týmem záchrany.

Simulace tonutí: Simulace začne scénářem, kdy dojde k tonutí jedné nebo více osob v horském jezeře. Osoby budou ztvárňovat paniku a potřebu okamžité záchrany.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset rychle a efektivně reagovat na situaci. To zahrnuje záchranný plavecký zásah, přepravu tonoucích osob na bezpečné místo a poskytování první pomoci.

Zajištění bezpečnosti skupiny: Průvodci budou také muset zajistit bezpečnost zbytku skupiny, což může zahrnovat evakuaci do bezpečných prostor, výběr strategického místa a další opatření k minimalizaci rizika dalších tonutí.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení, kde průvodci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup: Tato simulace umožňuje účastníkům procvičit dovednosti v záchranném plavání a poskytování první pomoci ve vodním prostředí.

Poznámka: Bezpečnost všech účastníků by měla být vždy na prvním místě, a simulace by měla být prováděna pod dohledem zkušených instruktorů a za dodržení bezpečnostních opatření.

8.8 Zásah bleskem

Název simulace: „Zásah bleskem.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení krizové situace po zásahu blesku jednoho z členů expedice. Průvodci budou muset rychle reagovat na tuto mimořádnou událost, poskytnout první pomoc postiženému členovi a zajistit bezpečnost zbytku skupiny.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, povětrnostními podmínkami a specifiky bleskového rizika v horském terénu. Bude zdůrazněna nutnost dodržování bezpečnostních opatření.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude ztvárňovat postiženého člena expedice, zatímco ostatní průvodci budou týmem první pomoci a záchrany.

Simulace zásahu bleskem: Simulace začne scénářem bleskového zásahu jednoho z členů skupiny. Blesk způsobí zranění postiženému členovi.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset rychle reagovat na situaci, včetně poskytování první pomoci postiženému členovi, ochrany sebe a ostatních členů skupiny před dalším rizikem blesku a komunikace s vnějším světem pro zajištění záchranného týmu.

Zajištění bezpečnosti skupiny: Průvodci budou také muset zajistit bezpečnost zbytku skupiny, což může zahrnovat evakuaci do bezpečných prostor, výběr strategického místa a další opatření k minimalizaci rizika dalšího zásahu bleskem.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení, kde průvodci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup: Tato simulace umožňuje účastníkům procvičit znalosti, dovednosti a použití vybavení pro první pomoc a záchranné operace v podmínkách, které mohou být nebezpečné kvůli úderu blesku.

Poznámka: Je důležité, aby byla prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků a za přítomnosti zkušených instruktorů.

8.9 Zranění více osob

Název simulace: „Zranění více osob.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je umožnit průvodcům trénovat jejich reakce na situaci, kdy více klientů utrpělo různá zranění v horském terénu. Průvodci budou muset koordinovat poskytování první pomoci, řídit skupinu a organizovat komplexní záchrannou operaci.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně povětrnostních podmínek, typů zranění (například zlomeniny, pohmožděniny, odřeniny) a terénu, kde k incidentu došlo.

Rozdělení rolí: Několik osob bude ztvárňovat zraněné klienty s různými zraněními, zatímco ostatní průvodci budou týmem záchrany.

Simulace incidentu: Simulace začne scénářem, kde více klientů utrpělo zranění. Zranění budou mít různou závažnost a budou vyžadovat různou míru lékařské péče.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset rychle a efektivně reagovat na situaci. To zahrnuje poskytování první pomoci pro jednotlivé zraněné, komunikaci mezi sebou a s klienty, a koordinaci lékařské péče.

Organizace záchrany: Pokud bude situace vyžadovat, průvodci budou muset organizovat záchrannou operaci pro transport zraněných klientů na bezpečné místo a spojení se záchrannými týmy.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladný zpětné hodnocení, kde průvodci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup simulace: Taková simulace umožňuje průvodcům zdokonalit dovednosti v oblasti poskytování první pomoci, koordinace a řízení v krizových situacích se dvěma nebo více zraněnými klienty v náročném horském prostředí.

Poznámka: Simulace by měla být prováděna pod dohledem zkušeného instruktora a za dodržení bezpečnostních opatření.

8.10 Zraněný klient po pádu

Název simulace: „Zraněný klient po pádu.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je umožnit průvodcům trénovat jejich reakce na situaci, kdy jeden z klientů utrpěl zranění po pádu v horském terénu. Průvodci budou muset rychle a efektivně poskytovat první pomoc, řídit skupinu a organizovat záchrannou operaci.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně povětrnostních podmínek, typu zranění (například zlomenina nohy) a terénu, kde k incidentu došlo.

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude ztvárňovat zraněného klienta, zatímco ostatní průvodci budou tým záchrany.

Simulace pádu a zranění: Simulace začne scénářem pádu klienta ze svahu a následným zraněním. Zraněný klient bude potřebovat lékařskou pomoc.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset rychle zareagovat. To zahrnuje poskytnutí první pomoci, stabilizaci zraněného klienta, komunikaci s ostatními členy skupiny a rozhodování o dalších krocích.

Záchranná operace: Pokud bude situace vyžadovat, průvodci budou organizovat záchrannou operaci, včetně spojení s místními záchrannými týmy, výstupu zraněného klienta na bezpečné místo a komunikace s vnějším světem.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace bude proveden důkladný zpětné hodnocení, kde průvodci zhodnotí své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup simulace: Taková simulace umožňuje průvodcům získat praktické zkušenosti v reakci na zranění klienta v náročných horských podmínkách. Zlepšuje jejich dovednosti v oblasti první pomoci, komunikace a krizového řízení, což má klíčový význam pro bezpečnost klientů během expedic v horách.

Poznámka: Simulace by měla být prováděna pod dohledem zkušeného instruktora a za dodržení bezpečnostních opatření.

8.11 Ztracený klient

Název simulace: „Ztracený klient.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénink průvodců v reakci na situaci, kdy se jeden z klientů ztratí v horském terénu. Průvodci budou muset aktivně použít své dovednosti v oblasti orientace, komunikace, záchranných operací a krizového řízení k nalezení a bezpečnému návratu ztraceného klienta.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace a nastavením. Zahrnuje informace o terénu, povětrnostních podmínkách a typu ztráty klienta (například ztráta orientace při výstupu na vrchol hory).

Rozdělení rolí: Jedna osoba bude ztvárňovat ztraceného klienta, zatímco ostatní průvodci budou tým hledačů.

Simulovaná ztráta: Ztracený klient bude nejprve doprovázený skupinou, a poté se na určeném místě oddělí od skupiny a připraví se na to, aby byl "ztracen". Průvodci budou pokračovat v cestě, až zjistí, že jeden z klientů je nezvěstný.

Reakce průvodců: Jakmile průvodci zjistí, že klient je ztracený, budou muset aktivovat své postupy pro hledání a záchranné operace. To zahrnuje použití navigačních dovedností, komunikaci mezi sebou a s ostatními členy skupiny, a koordinaci záchranných opatření.

Nalezení a záchrana: Cílem je, aby průvodci co nejrychleji lokalizovali ztraceného klienta, poskytl mu první pomoc (pokud je to potřeba), a bezpečně ho přivedli zpět k základně nebo do bezpečí.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladný zpětné hodnocení, kde průvodci reflektují své rozhodnutí a akce během simulace. Diskutují o tom, co fungovalo dobře a co bylo možné zlepšit.

Metodický výstup simulace: Taková simulace pomáhá průvodcům zdokonalit své schopnosti v reálném světě a lépe se připravit na potenciálně rizikové situace, jako je ztráta klienta v horském terénu.

8.12 Ztracení v terénu

Název simulace: „Ztracení v terénu.“

Cíl simulace: Cílem této simulace je trénovat průvodce v řešení situace, kdy skupina pod jejich vedením ztratí orientaci v terénu a je potřeba ji najít a přivést do bezpečí. Simulace se zaměří na koordinaci záchranných akcí, použití navigačních nástrojů, zajištění bezpečnosti skupiny a zvládnutí případných krizí v terénu.

Průběh simulace:

Příprava a instruktáž: Průvodci budou seznámeni s kontextem simulace, včetně terénu, počasí, a základními nástroji navigace (kompas, mapy, GPS). Bude zdůrazněna důležitost bezpečnostních opatření a komunikace s týmem a se ztracenou skupinou.

Rozdělení rolí: Několik osob bude hrát ztracenou skupinu turistů, která se ocitla mimo stanovenou trasu a ztratila orientaci. Další osoby budou hrát průvodce a záchranáře, kteří musí zorganizovat záchrannou operaci a najít ztracenou skupinu. Simulovaná situace: Simulace začíná situací, kdy skupina turistů ztratí orientaci a ocitne se v neznámém terénu. Skupina nemá jasnou představu o tom, kde se nachází, a průvodce si uvědomuje, že udělal chybu v navigaci. Po určité době skupina přestává mít přístup ke komunikačním prostředkům a potřebuje pomoc.

Reakce průvodců: Průvodci budou muset: Posoudit situaci a určit oblast, kde by se ztracená skupina mohla nacházet. Využít navigační nástroje, mapy, a GPS k naplánování záchranné operace. Koordinovat záchranné týmy, aby efektivně prohledaly určený terén. Zajistit bezpečnost a komunikaci mezi záchrannými týmy a případně s místními autoritami, jako je horská služba nebo policie. Zohlednit povětrnostní podmínky a časový rámec pro nalezení ztracené skupiny.

Záchranná operace: Průvodci musí: Prohledat určenou oblast a pokusit se najít ztracenou skupinu co nejdříve. Zajistit, aby byly záchranné týmy správně vybaveny a aby jejich pohyb v terénu byl bezpečný. Při nalezení skupiny poskytnout první pomoc, pokud je to potřeba, a zajistit jejich bezpečný návrat. Poskytnout skupině vodu, jídlo, a v případě potřeby oblečení nebo přístřeší.

Shrnutí a reflexe: Po ukončení simulace následuje důkladné zpětné hodnocení. Účastníci reflektují své rozhodnutí, akce a komunikaci během simulace. Diskutuje se o tom, co

fungovalo dobře a co by se dalo zlepšit. Zpětné hodnocení také zahrnuje analýzu toho, co způsobilo ztrátu orientace, a jak se tomu dá v budoucnu předejít.

Metodický výstup: Simulace umožňuje průvodcům a záchranářům získat praktické zkušenosti s organizováním záchranných akcí v terénu. Zlepšuje dovednosti v oblasti navigace, komunikace, a zajištění bezpečnosti při záchranných operacích.

Poznámka: Simulace musí být prováděna s maximálním důrazem na bezpečnost všech účastníků. Instruktoři by měli mít zkušenosti s navigací v terénu a organizací záchranných akcí. Simulace by neměla být fyzicky náročná pro účastníky, a bezpečnostní opatření musí být přísně dodržována, aby nedošlo k úrazům nebo dalším ztrátám.

Obrázek 11 - Transport raněného v rámci závěrečných zkoušek IML. (vlastní, 2024)

Obrázek 12 - Lavinová záchrana v rámci závěrečných zkoušek IML. (vlastní, 2024)

9 DÍLČÍ ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část této bakalářské práce byla zpracována na základě metod pozorování současného stavu vzdělávacího procesu a datové analýzy i syntézy.

Klíčovou součástí této části práce je analýza současného stavu využití simulací v rámci vzdělávacího procesu a hodnocení horských průvodců / horských průvodkyň.

Z této analýzy vyplynul fakt, že nejrozšířenější a nejvíce používanou metodou ve vzdělání a hodnocení jsou živé simulace. Důvodem je vysoká efektivita této metody, upřednostnění výhod této metody a nižší finanční zátěž pro organizace oproti jiným metodám.

Na základě analýzy bylo zjištěno, že neexistuje typový soubor činností pokrývající mimořádné události při činnosti horských povolání.

Autor práce navrhl jednotnou šablonu osnovy scénáře živé simulace a vytvořil katalog dvanácti typových simulací pokrývajících mimořádné události při činnosti horských průvodců / horských průvodkyň.

Soubor navržených simulací bude implementován do vzdělávacího systému HP a IML v rámci vzdělávacího systému Českého spolku horských průvodců. Zároveň bude sloužit jako základní materiál pro budoucí metodickou příručku pro instruktory a hodnotitele horských povolání.

V budoucnu se počítá s rozšířením typových simulací ve spolupráci s vedoucími vzdělání jednotlivých členských organizací UIMLA.

ZÁVĚR

Teoretická část bakalářské práce se zaměřila na základní koncepty a definice spojené s vedením jednotlivců a skupin v horském terénu. Zahrnovala také představení kvalifikací horských průvodců a průvodkyň, vzdělávací standardy, akreditovaná vzdělávací zařízení a další klíčové aspekty související s profesí horského průvodce.

Autor analyzoval různé pedagogické metody a typy simulací používané při vzdělávání horských průvodců, přičemž se zvláštní pozornost věnovala zážitkové pedagogice, simulovaným cvičením, scénářům založeným na reálných událostech a zpětné vazbě.

Praktická část práce využila metody pozorování současného stavu vzdělávacího procesu, analýzy a syntézy k hodnocení efektivity živých simulací při vzdělávání a hodnocení horských průvodců.

Výsledky analýzy ukázaly, že živé simulace jsou nejrozšířenější a neefektivnější metodou používanou ve vzdělávacím procesu horských průvodců, což je dáno nejen jejich účinností, ale také relativně nižšími náklady ve srovnání s jinými metodami.

Důležitým zjištěním bylo, že neexistuje jednotný soubor činností pokrývajících mimořádné události při činnosti horských povolání.

Na základě tohoto zjištění autor navrhl jednotnou šablonu osnovy scénáře živé simulace a vytvořil katalog dvanácti typových simulací, které pokrývají mimořádné události spojené s profesí horských průvodců. Tyto simulace byly navrženy tak, aby byly implementovány do vzdělávacího systému Českého spolku horských průvodců, a mají sloužit jako základ pro budoucí metodickou příručku pro instruktory a hodnotitele v oblasti horských povolání.

V budoucnu je plánováno rozšíření katalogu simulací ve spolupráci s představiteli vzdělávacích systémů jednotlivých členských organizací UIMLA.

Tento závěr zdůrazňuje význam simulací ve vzdělávacím procesu horských průvodců a ukazuje na potenciál pro další vývoj a standardizaci v této oblasti.

Navržené simulace přispějí ke zvýšení bezpečnosti pohybu v horském terénu s cílem minimalizovat riziko nehod a mimořádných událostí. Důraz na prevenci a efektivní výcvik zároveň pomůže snížit počet situací, které vyžadují zásah integrovaného záchranného systému.

Tím se vytvoří bezpečnější prostředí pro všechny, kdo se pohybují v horském terénu, a podpoří se pozitivní zkušenost pro klienty horských průvodců.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

"Sport a zážitková pedagogika 2016": abstrakty : 3. ročník mezinárodní vědecké konference
Zážitková pedagogika = "Sport and Experiential Pedagogy 2016" : abstracts : 3rd annual
international scientific conference, [2016]. Prague: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu
Palestra. ISBN 978-80-87723-28-9.

"Sport a zážitková pedagogika v edukačních a společenských souvislostech": sborník
abstraktů : 6. ročník mezinárodní vědecké konference 3.11.2022 = "Experiential Pedagogy
in Educational and Social Context" : 6th annual of the international scientific conference :
proceedings of abstract 03/11/2022, 2022. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu
Palestra. ISBN 978-80-88462-30-9.

ALDRICH, Clark, 2009. *The complete guide to simulations and serious games: how the
most valuable content will be created in the age beyond Gutenberg to Google*. San Francisco:
Pfeiffer essential resources for training and HR professionals. ISBN 0470462736.

BANKS, Jerry, 1998. *Handbook of simulation: principles, methodology, advances,
applications, and practice*. Wiley. ISBN 0-471-13403-1

Český spolek horských průvodců. Online. Dostupné z: www.horskypruvodce.cz. [cit. 2024-04-25].

DRAHANSKÁ, Petra, 2020. *Učení prožitkem: jak postavit vaše rozvojové, výchovné a
vzdělávací programy na prožitku*. Gymnasion. Račice: Petra Dražanská. ISBN 978-80-270-8093-9.

GINTEL, Allan, JIRÁSEK, Ivo (ed.), 2013. *Zážitková pedagogika a výchova v přírodě:
cesty vedou dál*. Gymnasion. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3359-2.

Horský průvodce. Online. Národní soustava povolání. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/horsky-pruvodce>. [cit. 2024-04-25].

HUBÁČEK, Martin a VRÁB, Vladimír, 2012. *Výcvik vybraných bezpečnostních složek s
využitím konstruktivní simulace*. The Science of population protection 2012, no. 3.

JANČÍKOVÁ, Zora. 2012. *Teorie systémů*. Ostrava: Vysoká škola Báňská.

KINDLMANNOVÁ, Jana (ed.), 2013. *Klíčový rok: zážitková pedagogika a projektová výuka pro základní školy v rámci projektu Prázdninové školy Lipnice*. Praha: Prázdninová škola Lipnice. ISBN 978-80-905502-2-3.

Manuál alpinismu: léto: Základní znalosti - VHT - lezení - alpinismus, 2020. Česká republika: UIAA - Petzl Foundation - Český spolek horských průvodců.

OULEHLOVÁ, Alena; MALACHOVÁ, Hana; URBAN, Rudolf; BARTA, Jiří a NAVRÁTIL, Josef, 2017. *Simulace pro výcvik aktérů krizového řízení: monografie*. Praha: Powerprint. ISBN 978-80-7568-066-2.

PELÁNEK, Radek, 2011. *Modelování a simulace komplexních systémů: jak lépe porozumět světu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5318-2.

ŠÝKORA, Jan, 2017. *Výukové simulace v ochraně obyvatelstva*. Vedoucí Svoboda, Petr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva.

ŠVAMBERK ŠAUEROVÁ, Markéta (ed.), 2013. *Zážitková pedagogika a možnosti jejího využití při práci s vybranými cílovými skupinami*. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra. ISBN 978-80-87723-07-4.

Union Internationale de Associations de Guides de Montagne. Online. Dostupné z: <https://ifmga.info>. [cit. 2024-04-25].

Union internationale des associations d'alpinisme. Online. Dostupné z: <https://www.theuiaa.org>. [cit. 2024-04-25].

Union of International Mountain Leader Associations. Online. Dostupné z: <https://uimla.org>. [cit. 2024-04-25].

Univerzita obrany, Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií, 2017. *Modelování a simulace jako nástroj analýzy*. Brno: Univerzita obrany.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
HP	Horský průvodce / Horská průvodkyně
GPS	Global Positioning System
IML	International mountain leader (Mezinárodní horský průvodce)
IZS	Integrovaný záchranný systém
MU	Mimořádná událost
UIAA	Union Internationale des Associations d'Alpinisme (Mezinárodní unie horolezeckých asociací)
UIAGM	Union Internationale de Associations de Guides de Montagne (Mezinárodní unie asociací horských vůdců)
UIMLA	Union of International Mountain Leaders Association (Unie Asociací Mezinárodních horských průvodců)
VR	Virtuální realita
VS	Virtuální simulace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Logo ČSHP. (horskypruvodce.cz © 2024)	11
Obrázek 2 - Logo UIMLA. (uimla.org © 2024)	13
Obrázek 3 - Logo UIAA. (theuiaa.org © 2024)	15
Obrázek 4 - Logo UIAGM. (ifmga.info © 2024)	15
Obrázek 5 - Odznak UIMLA. (deepwild.com © 2024)	17
Obrázek 6 - Zasypaný simulant při simulaci lavinové nehody. (vlastní, 2023)	21
Obrázek 7 - Simulace život ohrožujícího poranění. (vlastní, 2023)	22
Obrázek 8 - 3D zobrazení naplánované trasy. (outdooractive.com © 2024)	38
Obrázek 9 - Aplikace Záchranka. (zachrankaapp.cz © 2024)	39
Obrázek 10 - Záchranný vrtulník v rámci živé simulace – Špicberky. (vlastní, 2022)	41
Obrázek 11 - Transport raněného v rámci závěrečných zkoušek IML. (vlastní, 2024)	57
Obrázek 12 - Lavinová záchrana v rámci závěrečných zkoušek IML. (vlastní, 2024)	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Seznam navržených typových simulací. (vlastní, 2024)	43
--	----

